

NÉPI EGYSÉG

BRASOV-BRASSÓ

Szerkesztőség: Str. Argintarilor (Otvos-u.) 16, Távbeszélő 17-58
Kiadási iroda: Piața Gh. Enescu (Rózsa-ter) 2, Távbeszélő 22-09
Kéziratokat nem ösztönk meg. Szerkesztőségi fogadó óra csütörtökön 16-18 óráig.

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: KURKÓ GYÁRFÁS
Bejegyzve a brassói törvényszékben G. II. 1788/1944 szám alatt
Engedélyezte: Cenzura Militară a Presel sub No. 1437.7.X.1944

Előfizetés egy hónapra 4500 lej

HIRDETÉSI DIJAK: Kereset hirdetések: Hirdetési oldalon előírás nélkül 800 lej, szöveghirdetési előírás 700 lej négyzetcentiméterenként. Gyászjelentés 600 lej négyzetcentiméterenként. Díjak előre fizetendők. Kiadó: Brák d. e. 8-2. d. u. 3-5.

PETÓFI UTJA

Nem könnyű feladat Petőfiről beszélni. Talán különös ez az állítás, hiszen a tárgykör gazdagsága elég alkalmat kínál a megemlékezés számára. De éppen ez a gazdagság, ami meghökkent. Hogyan válasszunk ki valami tökéletesen találat, amikor a tárgyról órákig, sőt napokig lehetne beszélni!

A szónokok szinte egy évszázad lefordulása alatt annyi közhelyet elmondtak Petőfiről, hogy az is majdnem hallgatást parancsol. Ugyanakkor azonban felkelti a hátha sikerül most említeni azt az újat és meglepőt, amit mások hiába kíséreltek meg!

A kései utód csak bátorlalanul szól a diesse ósról, akinek tetteit és műveit nemcsak az irodalomtörténet, hanem a történelem fényei is besugarazzák. Talán felesleges szólni az utód, de beszédének megvan legalább az az értelme, hogy Petőfi jelentőségét a lángész nagyságának kijáró alázattal igyekezik megvilágítani.

Petőfi nemcsak nagy költő volt, hanem lángész is. Olyan, amint korszakok csak egyenként szünek. A lángész tulajdonsága az, hogy saját helyzetét a világban, népének helyzetét a történelemben és korának helyzetét a századok bérce között egyetlen pillantásra felismeri. Petőfi barna szeméből ez a tüzelő pillantás lángolt elő. Ha nem válik bejövő költő, az értelmes és világos rendbe szedett betű szolgálja és szerelmese, akkor talán népeket mozditó politikus, vagy az emberi bölcsesség valamelyik ágazatát dicsőítéssel művelő tudós nyílt volna ki benne. Mert Petőfi nemcsak komoly képzettséggel dicsekedhetett, hanem megvolt benne a nagy összefüggések ösztönös megérzésének adománya, a logika s a következtetés képessége. Megvolt benne mindig, ami a nagy embert teszi.

Hogy mégis költő lett belőle, az a költészet és általában az irodalom magasrendűségére hívja fel figyelmünket. Nem lehet a vers, vagy az elbeszélés, vagy a dráma, vagy az értekezés csak henyé emberek időtöltése, ha egy ilyen nagy lélek, a lángész szinte egyetlen megnyilatkozási formájának választotta. Vágyait és felismeréseit Petőfi elmondhatta volna más alakban is. Ő azonban az ütemek és rímek zengését, a mese szabályos kanyargását választotta és ezzel bizonyosságot tett az irodalom döntő jelentősége mellett is.

Ami legjobban meglep benne, az a derűlátás ragyogó öröme. Nem a közvetlen irodalmi elődök és kortársak nyafogó érzékenységet váltja költészeté, hanem saját fiatalságának ölelő lendületével fogja karjába az egész világot és rakja le népe lába elé. A későbbi tapasztalat, az élet és a harc őrlő erői talán lesodortak volna valamit ebből a csillogó himporból, de a fejeéregyházi csatáról tömegsírja megakadályozta ezt. Ezért maradt Petőfi szemünkben mindig a fiatalság, a harc, az elnyomás ellen való bátor felkelés foltatlan jelképe.

Nem is lehet utánozni őt. Példája csak követésre csábíthat, de már eleve tudjuk, hogy Petőfi szintje elérhetetlen. Nemcsak költészet, hanem egész élete is műremek. A népről folytatott küzdelem, a fiatalok lángoló tüzhányókitörése, a levert szabad-

Hétfőn kezdődik Párisban a békeértekezlet

Az angol külügyminiszter alsóházi nyilatkozata a déltiroli kérdéssről

(Páris) Hétfőn délután a párisi Luxemburg palotában nyílt meg a 21. nemzet békeértekezlete. Hivatalos forrásból származó értesülés szerint hétfőn délelőtt az Egyesült Államok, a Szovjet Szövetség, Anglia és Franciaország helyettes külügyminiszterei együttes ülést tartanak.

Az általános békeértekezlet megnyitóját a vendéglátó Franciaország nevében Bidault miniszterelnök és külügyminiszter mondja el.

Bevin védelmébe vette az értekezlet döntését

Bevin külügyminiszter az alsóházban válaszolt a párisi külügyminiszteri értekezlettel kapcsolatban elhangzott bírálatokra. Nyilatkozatában erősen védelmébe vette a nagyhatalmak képviselői által hozott határozatokat, kijelentve, hogy ezek a határozatok megfelelnek az adott helyzetnek.

Bevin mindenekelőtt arról az emlékiratról emlékezett meg, amelyet 150 képviselő aláírásával Déltirolra kapcsolatosan ter-

jesztettek be. Kijelentette, hogy az osztrák-olasz viszonyt nem Déltirol Ausztriának való odaítélésével, hanem az őszinte baráti kapcsolatok megteremtésével kell elrendezni. Ez a barátság vámszövetséggé is fejlődhet. A nagyhatalmak eltökélt szándéka Ausztria és a többi államok függetlenségének biztosítása. Am a függetlenségi elv túlzott kidomborítása, és az államok kölcsönös függőségének tagadása megakadályozza az európai gazdasági és politikai helyzet rendes mederbe terelését.

Az olasz panaszokról szólva, a brit külügyminiszter kijelentette, hogy a békefeltételek nem túlzottan súlyosak. Ha Triestet csak Olaszország kánta volna meg, e fontos kikötő sohasem válhatna hanzsikkötővé, amelynek a délkelet-európai államok és Csehszlovákia is hasznát veheti.

Bevin végül kijelentette, hogy a párisi békeértekezleten az 1919 évi béketárgyalásoktól eltérően nemcsak a győztesek, hanem a legyőzöttek is hallathatják szavukat.

Mindezeket a kikötéseket nem tartották be, sőt a párisi értekezleten megtagadták, hogy a területeket Jugoszláviának ítéljék. Jugoszlávia azonban mindent elkövet, hogy a békeértekezlet a határozatát orvosolja.



TITO tábornagy

Tito kijelentette, hogy Molotov mintegy elkövetett Jugoszlávia jogos követeléseit érdekében, de engednie kellett az értekezlet kudarcának elkerülésére.

(London.) A brit kormány Fehér Könyvet tett közzé, amelyben hivatalosan igyekezik bizonyítani, hogy a zsidó világszervezet kapcsolatban állott a zsidó terrorista szervezetekkel. Jeruzsálemi jelentés szerint a zsidó világszervezet egyik szövője egy sajtóértekezleten kijelentette, hogy a Fehér Könyvben közzétett táviratok egyike sem származott a zsidó világszervezéstől.

Londoni jól értesült körökben tudni vélik, hogy jövő szerdán Bevin külügyminiszter a békeértekezletről hazautazik Londonba, hogy részt vegyen a palesztinai kérdés alsóházi megvitatásán. Azt is tudni vélik, hogy Churchill heves támadásra készül a munkáspárti kormány ellen és azzal fogja vádolni, hogy nem folytatott eléggé erőteljes politikát Palesztinában.

A brit kormány egyébként értekezletre hívta össze Londonba a Pánarab Szövetség és a palesztinai zsidóság képviselőit.

Tito tábornagy vádjai a szövetségesek ellen

Tito tábornagy dalmáciai látogatása során Dubrovnikban súlyos szemrehányásokkal illette a szövetségeseket és azzal vádolta meg őket, hogy megszegték szerződésbeli kötelezettségeiket. Elmondotta, hogy 1945-ben Jugoszlávia megállapodás

alapján vontat ki Triesztből, miután kikötötték, hogy a várost és az A övezetet a népi erők kormányozzák, néptörvényszékeket állítanak fel a háborús vétkesek megbüntetésére és megtiltják az olasz állampolgárok a területre való beengedését.

Petőfi Sándorhoz

Peromajszaki Leonid szovjet költő verse

Kunszentmárton: Nem jó álom szememre,
Őt és éneket a földön, őt
Akadám rutabó tájra, s ennél szebbre:
Van sok város, falu, folyó, mező.

Szélült szét házak. Nem én akarom.
És nem te dúltál fel nálunk a kertek;
De háboru van. Toilam mellett kardom.
Igy jöttem országodba. Jönöm kellett.

Ez hál a zápor, mely téged várt régen...
Ma én vagyok, kit börtör áztatt.
Hajdan s ma is csak egy nap kél az égen,
Csak egy csermely, mely itt lenn csacsog.

A nap közel. Felszáll a páratenger.
Lelkemből és reménység ébredés.
Egyre olvasott bennünket november:
Egyforma vér- és esősej peremez...

(Radó György fordítása ukránból)

ságharc eget-földet rázó összeomlásában való megdicsőülés mintha az öntudatos szerző művészi teremtésének alkotórészei lennének! Példája és jelképe ezért lelkesíteni századok hosszú során is mindaddig, amíg a földön lesz, aki magyarral szóval.

A leírt és kimondott szó munkásainak Petőfi még külön tanulsággal is szolgál. Olyan tanulsággal, amelyet nem minden írónktól és nem minden nagy költőnkől kaphatunk meg. Művének és életének jelentőségét nem csupán irodalmi mértékek határozzák meg. Hanem meghatároz-

za az a töretlen magatartás is, amely legkorábbi megnyilvánulásaitól legutolsó felhettéig a néphez, népe elnyomott tömegeihez kapcsolja.

Petőfi nem volt vadzsni, ezzel az elközelítéssel le kell már egyszer számolnunk. Ha társadalmi gyökereit tekintjük, akkor inkább lehetett volna kispolgár, mint paraszt. A kocsmáros, vagy mészáros apa már lépett egyet felfelé a társadalom akkori ranglétráján és fiának kezdetben ugynevezett úri nevelést adott. Ha tehát Petőfi nem lett volna csak magja is a törtéte társadalmi érvényesülésnek, akkor ez a kezdet elindíthatna volna a néptől

való elszakadás után, amely legtöbbször a népárláshoz vezet.

Petőfi azonban megengedhetetlenül kitartott a nép, a jobbágyok, a szegények, az elnyomottak mellett s életét is azért áldozta, hogy az elnyomók ellen megkezdett szabadságharc bukásában se legyen eredménytelen. Ezzel pedig példát mutatott a magyar betű minden munkásának, a magyar szó minden igaz művelőjének. Ha ma valaki magyar író, magyar költő, az sem választhat más utat, mint a Petőfi útját, a magyar nép széles tömegeinek útját az igazság és a szabadság világa felé.

Az egység önvédelem és köteleesség!

== HIREK ==

Ahány ház, annyi szokás

szól a közmondás, de azért nem éppen szokás nálunk a közlemények címeit összecserélni, ha egyszer meg is történt.

Lapunk 169. számának negyedik oldalán Ferencz Albertől szóló tudósításunk helyes címe „Gyergyóban nem tréfa a demokrácia”. A külénfajvai veredéskéről beszámoló cikkünk helyes címe pedig „Ahány ház, annyi szokás”.

— A MNSZ Brassó-bolonyai tagozata hétfőn este 8 órakor tartja taggyűlését, tekintettel a ref. egyházi istentiszteletre, mely d. u. 6 órakor kezdődik.

— Eszperai vizitáció alkalmából innapi istentisztelet lesz július 29-én, hétfőn d. u. 6 órakor a brassói református nagytemplomban és a Derestey-úti kistemplomban, este 7 órakor a Gyár-úti és Szentpéteri-úti imaházakban.

— A Brassói Bombakárosultak Egyesülete kéri tagjait, hogy jelenjenek meg, vasárnap, 1946. július 28-án, fél 10 órakor a „România Libera” termében tartandó közgyűlésen.

— A brassói Arlus előadást tartott. Július 18-án délután 3 órakor értékes előadás hangzott el a brassói Teutsch-gépgyárban. Az Arlus által rendezett összejövetelen Szabó Zoltán dr. tartott egészségügyi előadást „A közegészségügy a Szovjetszövetségben” címmel. Tekintettel arra, hogy a megjelentek nagyobb része magyar volt, az előadás is magyar nyelven hangzott el. Utána a gyári bizottság elnöke mondott köszönetet az Arlusnak azért, hogy ilyen értékes előadásokkal keresi fel a munkásokat.

— A cipő és bőripari munkások szakszervezete kéri összes tagjait, hogy 1946 július 29-én, hétfőn délután fél hat órakor jelenjenek meg a Szabadságtér 26 szám alatt tartandó rendkívüli közgyűlésen. Tekintettel a tárgy fontosságára, a megjelenés kötelező.

— A ruházati ipari munkások szakszervezete vasárnap, 1946 július 28-án erdei ünnepélyt rendez a Rakodó-völgyi Tampa-vendéglőben. Falatozó, tombola, tekeverseny és kőművészi verseny az érdeklődőket.

— A Hakoah sportegylet szerdán, július 31-én este 7 órakor vezetőségi ülést tart a Regál kávéház helyiségében. A tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

— Elfogtak egy rég körözött betörőt. A brassói rendőrség tegnapelőtt fogta el Godina Constantin repülőgyári munkást, aki még június 23-án hajtott végre betörést. Az emleített napon feltört Marinescu Spiraea lakásán a szekrényt, ahonnan ruhásműt és egyéb értéktárgyakat vitt el. A házkutatás alkalmával Godinát a lopott holmikkal egy részét megtalálták, míg másik részét már értékesítették.

— Hurokra került burgonyatolvajok. Július 24-én Bruman Aurel, Marian Stefan és Brumarea Ion hosszafalusi, Stamate Hustu giurgui lakos, valamint Apostolache Anton és Spiridon Pana ismeretlen lakhelyű egyének a brassói méheskert területéről 6 zsák burgonyát loptak el. A házkutatás alkalmával Godinát a lopott holmikkal egy részét megtalálták, míg másik részét már értékesítették.

— Meghíusult gépkocsirablás Brassóban. Július 22-én Bajogi István, Közép utca 12 szám alatti lakos, a Oaz Metan-társaság munkása és Toma Alexandru pincér, Román Templom utca 38 szám alatti lakos el akarta lopni a Hátulós és Román Templom utca sarkán veszteglő 366. Bv. jelzésű személygépkocsit. A gépkocsi vezetője a közeli vendéglőben tartózkodott. Az indítókulcs a gépkocsihoz volt és így a tetteseknek sikerült elindulniuk. A kormányt Balogh úti, aki azonban megjéji egy rendőri és neki-hajtott egy villanypóznának. Toma a fején súlyosan megsebesült, Baloghnak nem történt semmi baja. A kár meghaladja a 6 millió lejt.

A székelyföldi állatállomány megmentése

Javaslatok az állatértékesítés biztosítására

A szárazsággal szembe a takarmányhiány nélkül helyzetet teremtett a székelyföldi gazdák között. Már nagy gondot okoz, hogyan teleltessék ki állataikat. A megévő takarmánykészlet legfeljebb a meglévő állatállomány egynegyed részének a téli ellátására elegendő.

Érthető tehát, hogy mindenki túl akar adni a „feleslegesen” s ezért a marhákat zuhanásszerűen esnek. Pedig ez a helyzet a gazdák anyagi romlását vonja maga után. Komoly megfontolásra volna szükség, miként lehetne a leghatásosabban segíteni a helyzetet.

Mindenekelőtt megállapítható, hogy a takarmányhiány sokkal nagyobb mérvű, mintsem, hogy a takarmány-szegély kútfaja segíthetne a helyzetben. Kormánytámogatásra szükség van a pillanatnyi

helyzet megmentésére, de egyszerű segítséssel nem lehet orvosolni a bajt. Nagyszabású és tervszerű gyakorlati megoldásra van tehát szükség, annál is inkább, mivel országos érdek, hogy állatállományunk jövője biztosítsék.

Erdekelte gazdák és szakemberek körében máris több megoldási lehetőség merült fel az állatállományban fekvő nemzeti vagyon biztosítása érdekében. Így felvetették, nem lehetne-e a Szovjetszövetséggel szemben fennálló jóvátételi kötelezettségek fejében állatok adni? Ez megmentené a gazdákat a csődbejutástól s a jövőre még mindig meg volna a lehetőségük, hogy a most eladott állataikat pótolják.

Nem kevésbé érdekes az az indítvány, amely konzervgyár létesítését ajánlja. Ha

akadna vállalkozó, sok húst lehetne megmenteni és egyúttal javítani a közellátást. Biztosra vesszük, hogy a Groza-kormány illetékes szervei nagy figyelmet szentelnek ennek a fontos kérdésnek és sürgősen megtanácskozzák az érdekelteket bevonásával a legszükségesebb teendőket. A kérdés gyors megoldására azért van szükség, mert az állatok ellátása a tavasz és nyár folyamán nem volt olyan, hogy meghízhattak volna és ennőfogva már most igen kevés a felesleges súly rajtuk. Őszi, ha nem sikerül megoldani az állatértékesítést, a fogyasztás szempontjából is súlyos károk származnak, mert az állatok minden nap soványabbak lesznek s így minőségileg és mennyiségileg is sokat veszítenek.

BAKAY DOMOKOS

A Magyar Népi Szövetség csikmegyei választási értekezlete

(Csikszereida.) Július 21-én, vasárnap összegyűltek Csikmegye falvaiból a szervezetek vezetői, egyházak, iskolák, testvérszervezetek, územek és más közéleti kiküldöttei, hogy közös értekezleten beszéljék meg az elkövetkező választások tennivalóit. A nagy munkaidő ellenére is szépszámmal jelent meg a környék magyarországa.

A vármegyeháza dísztermet megtöltő közönség tapsai közepette Oláh Péter megyei elnök megnyitó szavai után Albert Vilmos gimn. tanár megemlékezett a Petőfi-hét és a Petőfi-ünnepélyek jelentőségéről. Ferencz Imre megyefőnök-helyettes a választási törvényt ismertette. Nagy hatást kiváltó beszédében rámutatott a Magyar Népi Szövetség helyes politikájára. Feltétlen szükség van — mondotta — minden magyar testvér segítségére. Az elkövetkezendő nagy erőpróbában a gyárostól elkezdve az utolsó nap-számosig mindenkinek részt kell vennie a demokratikus erők oldalán vívandó küzdelemben.

Mátyás József földműves, országos végrehajtó bizottsági tag beszédében a magyar egységről szólt.

Bléness Vencel intézőbizottsági tag és Szőke Mihály, a csikszereidei mezőgazdasági iskola nagy tekintélynek örvendő nyugdíjas igazgatója a demokrácia szellemétől áthatott beszédekben foglalkoztak a Magyar Népi Szövetséget érintő kérdésekkel, valamint a választásokkal. Mindketten megegyeztek abban, hogy a MNSZ a romániai demokrácia oldalán jó uton indult el és halad. Csak hálával beszélhetünk azokról az emberekről — mondotta Szőke Mihály, — akik a múlt-

ban a MADOSZ működése idején kockára tették életüket és szabadságukat, hogy az előre látott történelmi pillanatban legyen, aki a cserben hagyott nép élére álljon és tovább vezesse, azon az uton, melyen ma a szabadságra és békére szomjuhoz népek menetelnek a népi demokrácia beteljesülése felé.

Részeg Győző múlt vírágháborús hadirokkant és újságíró igaz lelkesedést kiváltó beszédében szólt a MNSZ-ről és annak vezetőiről. Nekik köszönhetjük — mondotta — hogy mikor minden vezető magára hagyta a népet, megteremtették a népi demokrácia alapfelveit, melybe, ha beleilleszkedünk, soha nem remélt gazdasági és szellemi fejlődést eredményez. A hadirokkantnak nevében kérte a MNSZ vezetőségét, hogy az elkövetkezendő választásokon juttassanak egy képviselői helyet a hadirokkantnak is.

Madarász Helén, a romániai nők demokrácia szervezetének kiküldötte, aki éppen Csikszereideban tartózkodott, a németek ellen harcoló francia, jugoszláv és orosz anyákról szólt.

Varganics Lajos megyei titkár, az udvarhelyi nagygyűlésről tartott beszámolt. Majd több felszólalás után Bakai Domokos összegezte az elhangzottakat. Rámutatott arra, hogy mit jelent az elkövetkezendő választás a romániai magyarság számára. A megnyert szabadság és jogok elvesztése — mondotta — végzetes lehet számunkra. Ezen választáson való részvétel fogja bebizonyítani, hogy ki akarja valóban a magyar egységet és a demokráciát.

A gyűlés Oláh Péter összefoglaló beszédje szavaival ért véget.

Spanyolország

Bálint György, a kiváló publicista és esszéista, aki a fasizmus áldozata lett, 1936 táján könyvet írt spanyolországi utazásáról. Az országot ekkor már forrongó hangulatban találta. Könyve akkor nem jelenhetett meg, a kész, kinyomott íveket a németek élegették. Ebből az utinaplóbból idézzük azt, amit Bálint György a spanyol társadalom helyzetéről írt:

„A spanyol lakosság két százalékának kezében van a föld hatvannyolc százaléká. Egy millió hektáron egymillió törpebirtokos szorong, az egyháznak viszont négy és fél millió hektár földje van. Egy millió törpebirtokos, kétféleképpen zsellér, három millió földhelen napköznapos élelmi életet a rosszult öntözött, elhanyagolt spanyol földjeiken. A nagybirtokosok a termőföld egy részét parlag: nem érdemes megművelni, mert különben esznének a gabonáinak. — Vannak falvak, melyek teljes egészükben,

iskolástól, templomostól a földesur tulajdonai. Vannak zsellérek, akiknek őf jogszabályok alapján még házasságuk sem szabad a földesur engedelmére nélkül. A lakosság negyvenhárom százaléka irástudatlan. A szegény parasztok jórésze istállóban, csűrben, vagy alaktalan kunyhóban él. Táplálékuk a kenyér és az olajbogyó. A gyermekhalandóság ebben az országban a legnagyobb. Ime a spanyol valóság, amelyet csakugyan csak iszonyodni lehet. De a valóságiszonynak több módja van. A valóságot is lehet tagadni, vagy fel lehet borítani. A grandok, a csodálatos hangzást arisztokraták nevek viselői ridegen megrögzött, őf életformákkal tagadják le a valóságot, mely-lyel kínos volna foglalkozni. Áldozataik viszont a sűrű és beteg valóság felborítását akarják.”

— Szolgálatos gyógyszerfő-
rak Brassóban: Szombaton: Cuta-
nu, Hosszu utca 1 és Voith, Vasut utca 53.
Vasárnap: Neustädter, Szabadságtér 5 és
Lukas, Vasut utca 20. Hétfőn: Jekelius,
Kapu utca 17. és Masu, Kut utca 74.

* Orvosi hír. Dr. Klier, ortoped
specialista, izületi és csontbántalmak,
sportsérülések, visszerizmusok kezelé-
sében, áthelyezte rendelőjét Brassó, Ló-
piac 20 (Fekete templommal szemben).
Rendelő telefonszáma 18-67, lakás 34-48.

Művészet és Művelődés

Az Erdélyi Népi Levéltár pályázata Petőfi-mesék gyűjtésére

(Kolozsvár) A magyar nép egy pillan-
tig sem tudott befenyugodni abba, hogy
legkedvesebb fia, Petőfi Sándor, a seges-
vári csatában olyan fiatalon életét vesz-
tette. Haláláról mende-mondák keletkez-
tek, szájról-szájra jártak s apáról fiúra
öröklődtek. Voltak, akik álruhában bujdo-
kolva vélték látni, mások szibériai fog-
ságban találkoztak vele, sőt a népi képze-
let törvényei szerint a költő a mesés ka-
landok egész csodálatos sorozatát élte át.
Az, hogy közöttünk élő ember egy egész
nemzedékettől mesehőszévé váljék, a leg-
ritkább jelenségek közé tartozik s így a
Petőfi-mesék, Petőfi halhatatlanságának
legényesebb bizonyítékai.

Petőfi haláláról, bujdosásairól és cso-
dálatos kalandjairól való népi vélekedé-
sek összegyűjtése Erdélyben, Petőfi ha-
lálának s állítólagos bujkálásának helyén
a legszentebb kötelességünk. Ha egy kis-
sé kérdeztünk, érdeklődtünk, talán a mi
falunkban is értékes Petőfi-mesékre ak-
kadhatunk.

Az Erdélyi Népi Levéltár felismerte e
mesékben rejlő nemzeti és tudományos ta-
nulmányt, kérelem fordult mind a falvak
népéhez, mind lelkészeihez, tanítóikhoz: ír-
ják le a náluk ismeretes Petőfi-mesét és
küldjék be a Falvak Népe szerkesztősé-
ge címére, Cluj-Kolozsvár, Piata Liber-
tății — Szabadságtér 5. A Levéltár — sze-
rény anyagi körülményeihez képest —
bármilyen kis, jelentéktelen küldeményt
Petőfi két prózai művével, „A nagyapa”
című elbeszéléssel és „A 48-as napló”-val
hálát meg. Ennél sokkalta nagyobb jutu-
lom lehet azonban a mesegyűjtő számára
az a tudat, hogy Petőfi halála után közel
száz évvel a maga módján ő is értékes a-
daptálhat a halhatatlan költő emléké-
t és jelentőségét szolgáló tudomány segít-
ségére.

A mesék beküldésének határideje 1946
szeptember 15.

Román Petőfi-est a rádióban

(Bukarest.) Pénteken este 9 órára a
bukaresti rádió románnyelvű Petőfi-estet
vett műsorára az „Erdélyi óra” kereté-
ben. A műsor egyes számait a Román Író-
szövetség állította össze. Petőfiről Efimiu
Victor, a jeles román író és drámaszerző
tart előadást, majd több Petőfi-verset ol-
vasnak fel Costa Carei kiváló román mű-
fordító új tolmácsolásában.

A román rádió Petőfi-estje a Magyar
Népi Szövetség országos Petőfi-hete al-
kalmából híven tükrözi a román és ma-
gyar írók közös munkáját az országban
együttélő népek megbékéltetésére s u-
jabb állomása a nemzetközi viszonylatok-
ban is fejlődő Petőfi-kultuszunk.

Brassói mozgófilm műsora:

Aro: A különös várur. — Astra: A nagy-
mama. — Capitol: Román hármashat-
— Corso: Dunaparti randevu (magyar
film). — Lumina: Előre! — Redut: Csak
névleg... — Scala: A Notre Dame-i to-
ronyör.

A VILÁG VÉGE

(Párizs, 1946. július).

— Meg tetszik látni, szerkesztő ur, ezek felrobbantják a földet. En már megkértem a magam kis óvintézkedését.

A sarki újságírók tisztelt meg bizalmával. Vasárnap délután lévén, bőven van ideje, mert csak valami unalmas hetilapot áru, amelyet senki sem vesz.

— Mert vagy az történik, hogy a tenger vize pillanatok alatt felemelkedik és elborítja az egész világot. Vagy az, hogy rögtön kiszárad, ami olyan hőséget szabadít fel, hogy valamennyien nyomban elégnünk. Olvasa szerkesztő ur, az Atlantis történetét? Hogyne olvasta volna! A szerkesztő urak mindent olvasnak. Szóval az Atlantis....

1.

Most vagy soha. Ha nem szakítom félbe, menthetetlenül elbeszéli. A szükségesnél nagyobb óvintézkedést tett a jóembem. Megállítottam a mondat közepén:

— Mondja, barátom, maga hiszi, hogy az atómbomba egyáltalán létezik?

Tátva maradt a szája. Ezt a pillanatot használtam fel arra, hogy otthagyjam. Sietnem kell. Ma én adok le a rádióban. Háromnegyed tizenegytől tizenegy óráig.

A leadásomat mindenesetre ezzel kezdem. Nevetséges volna másról beszélni. Jönnék a táviratok. Előretoltak egy órával. Visszatoltak egy félórát. Végre megfogalmazom: „Ma éjszaka, párisi időszámítás szerint pontosan 11 órakor, vagyis amikor Magyarországon éjfél jelez az óramutató...”

Lemegyek a központi szerkesztőségbe. Pontos adatokat kell kapnom.

— Tehát tizenegy órakor? — Kérdeztem a szerkesztőtől.

— Igen. Tizenegykor.

— Ez az utolsó hír?

Rámnéz. Fürkésző, bizonytalan a tekintete.

— Szóval te is azt hiszed?

— Mit? Ja ugy? Csak azt kérdezem, ez-e legutolsó hír arról, hogy mikor dobják le a bombát?

Legyint.

— Az embert teljesen megbolondították — mondja.

Láttam, valami vigasztalást vár. Nem tudtam ellentálni:

— Kérlek, meggyőződéseim szerint az egész atómbombahistória nem más, mint szélhámoság.

Ugy látszik, túllöttem a célon, mert ráfórtam.

— Menj a fenébe. Kiváncsi vagyok, hogy mit szólna majd, ha egy órán belül megszűnül vagy atómjaira bomlasz!

Valóban, erre magam is kíváncsi voltam.

Sietnem kell. Mindgyárt háromnegyed tizenegy. Az én leadásom. A leadó műszaki beosztója kedves, vöröshajú, széplő fiú, széles mosollyal fogad:

— Szóval tizenegy órakor.

— Tizenegykor.

— Pontosán az Ön leadásával fejeződik be az egész.

Tényleg. Erre nem is gondoltam. Hiszen akkor én akarattalul is elég fontos személyiség lettem. A késő korok történetiről majd megjírják. Azaz....

Még volt egy percem a leadás előtt.

— Mondja — kérdeztem egészen közelről, halkán és bizalmasan a technikustól — maga hiszi, hogy az atómbomba létezik?

Rámnézett. Nem is tudom, hogyan találkoztam a kezünk. Megszorította:

— Szegény barátom.

Bizonyos, hogy a szokottnál ünnepesebb hangon kezdtem: „Ma este, pontosan tizenegy órakor...”

Annyi tény, hogy utána nem robbant fel a föld. Pedig tizenegy óra volt. A rádió géptermben egy hangosanbeszélő közvetítette Amerikát. A Bikini körül

Igazság, amit nem lehet eltemetni

A Scânteia feltűnéstkeltő leleplezése

Mit állít Maniu? * Mit bizonyítanak az okmányok?

(Bukarest.) A Scânteia című fővárosi lap első oldalán idézi Maniu Iuliu a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsági ülésén mondott beszédének azt a részét, ahol szöszérnt a következőket mondotta:

„Nem volt tudomásom az Ofteanu-féle gárdáról, azokat tudtom, engedélyem és hozzájárulásom nélkül alakították meg”.

Annak bizonyítására, hogy Maniu mennyire nem tudott a róla elnevezett gárdák létezéséről, a Scânteia két hírtelen fényképet közöl. Az egyik a Dreptatea 1944 október 5-1 35. számának első oldalát ábrázolja. A fényképen a következő cím olvasható: „Az erdélyi önkéntesek 7-ik csoportja nagy tüntetést rendezett a fővárosban”, az al cím így szól: „Az önkéntesek Maniu Iuliu jelenlétében a Mihai Viteazul szobra alatt letették az esküt”.

Alatta csoportkép, amely Maniut ábrázolja a róla elnevezett gárda vezetői

körében. A kép magyarázó szövege így szól: Maniu Iuliu ur a harctérre induló önkéntesek körében.

A Scânteia ugyancsak facsimilében közli a Dreptatea 1944 szeptember 22-i számának fényképét, amely „Egy dícséretes kezdeményezés” cím alatt a Maniu gárda javára indított gyűjtés eredményét közli. Itt a névszerint felsorolt adakozók első helyén áll Maniu Iuliu 100.000 lejes adománnyal.

Maniu ur megelégedett arról, hogy

Ujraszervezkednek a fasiszta maradványok

A leleplezett fasiszta alakulatok még szabadon maradt tagjai most a Maniu nemzeti pártjának leple alatt igyekeznek újból katonáikat szervezett fegyveres alakulatokba tömöríteni. Dâmbovitá-megyében egy Spineanu Cezar nevű közismert munkás- és földművesverő július 25-re gyűlést hívott egybe, ahol

valamennyi szerkesztőség gondosan megőriz minden lapgyűjteményt, így a Dreptatea című újság régi példányait is, tehát Maniu urnak illene — mint „felelős” politikusként — kissé gondosabban mentegednie.

Igy indult el a „Maniu Iuliu” önkéntes ezred — írja a lap —, amely Erdélyben az ismert kegyetlen tömeggyilkosságokat elkövette és amely a nemrégiben leleplezett „Fekete subások” terrorszervezetévé alakult át.

Készpénzben kell kifizetni a beszolgáltatott termények árát

Nem lesz drágább a kenyér

(Bukarest.) A gabona összegyűjtése egyike azoknak a kérdéseknek amelyek a legsúlyosabb körben foglalkoztatják az ország közvéleményét. Az összegyűjtés módja az idén lényegesen megváltozik, mert nemcsak az Országos Szövetkezeti Intézet, az INCOOP, hanem a Gabonakereskedők Hivatala az OCOM-ER megbízást kapnak a gabona és egyéb termények összegyűjtésére. Az INCOOP és az OCOM-ER szervei és közveei teljes együttműködésben fogják végrehajtani a gyűjtés munkáját.

Ezzel kapcsolatban Levente Mihail a terménygyűjtés miniszterközti bizottságának elnöke sajtónyilatkozatot adott,

amelyben közölte, hogy a gabonabeszolgáltatás kivétel nélkül minden esetben készpénzfizetés ellenében történik. Nem adnak ki sem nyugtát, sem bont és szigorúan tilos fizetési halasztást kérni. A legszigorúbban fognak a szabotázstörvény megtörő intézkedései alapján eljárni azok ellen a megbízott szövetkezetek, és gabonakereskedők ellen, akik nem fizetik ki azonnal a gabona hivatalosan megállapított árát. Ugyancsak súlyos büntetésben részesülnek a szabotázstörvény alapján azok a gyűjtő közegek is, akik maguknak jogtalan hasznót igyekeznek szerezni azzal, hogy a termelőket félrevezetik a termékek hivatalos ára tekinté-

ben, vagy pedig hamisan számítják a beszolgáltatott gabona mennyiségét, vagy a benne levő idegen anyagot.

A Román Nemzeti Bank is részt vesz a gabonagyűjtés pénzellátásában

A pénzellátás kérdése a gabonagyűjtéssel kapcsolatban elintézést nyert olyképpen, hogy a gyűjtéssel megbízott szövetkezetek 50 milliárd forintosát kapják és a további pénzüsségeket a gyűjtési munkálatok előhaladása mértékében a Román Nemzeti Bank idejében folyósítja számukra. Az OCOM-ER keretében szervezett hivatalos gabonakereskedők részben saját tőkével, részben hitelek útján biztosítják a pénzellátást.

Az összegyűjtött termények szétosztása úgy történik, hogy az egyes terményekben szűkölködő megyék részére a megyei terménygyűjtő bizottságok végzik a termények szétosztását. Ennek rész szabályozása ügyében hivatalos ren fog közelebből megjelenni.

Az előkészítő munkálatok annyira haladtak, hogy remélhetőleg a jövő ten már megkezdhetik a gyűjtőmunkát.

Egységes minőségű kenyér gondoskodnak, az alkan zottak részére

Néhány napon belül várható az új nyrendelet kiadása. A kormány min elkövet, hogy az új kenyér ára ne magasabb az eddigénél. Az egész országban egységes minőségű kenyeret fognak gyártani és ezzel megszűnik az eddigi állapot, hogy egyes megyékben felér kenyeret ettek, másokban pedig csak vegyes lisztből sültt feketét.

Megalakították a központi választási bizottságot

Mikor állapítják meg a választási jeleket?

(Bukarest.) Mint tudvalevő, az új választási törvény előírása szerint a törvény életbelépésétől számított 10 napon belül meg kell alakítani a központi választási bizottságot. Patrăscanu Lucretiu igazságügyminiszter tegnapi írt alá a központi választási bizottság tagjait kinevező határozatot.

A központi választási bizottság a következőkből áll: Cires Oconel, a legfelsőbb Semmitőszék elnöke, mint elnök, Tanasescu Teodor, a Semmitőszék II. tanácsának elnöke, mint helyettes elnök, Negru Nicolae, Pantu Vasile, Frunza Iosif, a Semmitőszék tanácsosai, mint tagok, Baragoeanu Gh., Sinevici Constantin, Popescu D. Ioan, Teodorescu Stefan Semmitőszeki tanácsosok, mint helyettes tagok.

A bizottság titkárává Dumitrescu E. Nicolaet, igazságügyminisztériumi igazgatót nevezték ki.

A központi választási bizottság a jövő héten tartja meg első, alakuló gyűlést, augusztus 15-ig pedig összeállítják a választás jelek két táblázatát. A választási jelek mértani ábrákat és tárgyakat ábrázolnak.

A választási jeleket augusztus 15—25 között hozzák nyilvánosságra a Hivatalos Lapban. Ezek megjelenésétől számított 10 napon belül pedig a választásokon résztvevő pártok igénylik ki a részükre kiválasztott jeleket.

röpdős repülőgépek kísérteties zugását, süvöltését hallottuk.

— A bombát még nem dobták le — mondta az egyik gépész —, de minden pillanatra várható.

2.

Mégsem az én leadással fejeződik be. Kár. De mindegy, most már megvárom azt a néhány percet. A repülőgépek már elhallgattak. Csak a szpikerek beszéltek. Szórakoztatták a publikumot és rettenetesen izzadtak. Amikor kifogytak a szóból, butaságokat mondtak. Üres szellemességeket. Például ilyesmit:

— Nincs semmi hírünk a bombáról, tehát a csendet közvetítjük.

Vagy ezt:

— Ne csúdkd be olyan hevesen a fiókodat, mert azt hiszik, hogy a bombarobbanást közvetítjük.

Már 11 óra 10 perc felé járt az idő.

Végül felszóltották a hallgatóságot, hogy aki többet tud, mint ok, az telefonáljon.

3.

Egy perccel később már jelentették is az első telefonüzeneteket. Az illető hallotta, hogy az amerikai rádió 11 óra után három perccel közvetítette a robbanás hangját. Felkérték a hallgatóságot, hogy csak komoly híreket telefonáljon. Jöttek újabb telefonüzenetek. A párizsiak, akik az amerikai leadóállomásokat fogták, egy másuttan jelentették, hogy New York 11 óra 3 perckor jelezte a bomba ledobását.

A szpiker megdicsérte őket, kitűnő vevőkészüléküket, közben a haját tépte szégyenében, de csak műsoron kívül, nem televíziós adásról lévén szó.

— Ez az igazi nemzeti együttműködés

— mondotta ünnepies hangon.

Igy szórakoztunk. Miért ne. Ha már nem robbantunk fel.

Végre 11 óra 20 perckor megkezdett a felhivatalos sajtógyűlés távirata. Az atómbomba pontosan 11 óra 3 perckor felrobbant. A robbanás hangját a rádió nem közvetítette, mert a felvevőkészülék megsérült.

A szpiker nagyon megdicsérte az újságírókat, akik újra gyorsabban voltak a rádióval és megrótták az első telefonát, aki hallotta a robbanás zaját. Am ez újra telefonált. Kikérte magának a leközletést és visszakérte az előfizetési díjat.

A lényeg mégis az, hogy a föld nem bomlott atómjaira. Emiatt kissé csalódottak voltunk. Az egész technikai civilizáció semmit sem ér.

(Sz. A.)

Hubert István
fogászati műtermél
Brassó, Regele Carol I. (Kapu u.) 36.
szám alatt megnyitotta.
Fogad délelőtt 11-12 délután 3-6-ig.
Telefon 30-33.

Jövedelmező foglalkozás

Nem érdekelték megmondni hogy mekkora fizetésük van az amerikai szenátus és kongresszus tagjainak? Az angol felsőház 1000 és az alsóház 640 tagjával szemben Amerikának 96 szenátora és 435 képviselője van. Minden szenátor és képviselő évente 10.000 dollár fizetést kap. Az adók és illetékek levonása után átlag 8000 dollárt fizetnek ki nekik.

Truman elnök nemrégiben mindkét ház tagjainak a fizetését 20.000 dollárra akarta felemlíteni. Erről az emelésről — tekintve az állam óriási háborús kiadásait — mindkét ház tagjai lemondtak.

Az amerikai nép által a kongresszusba küldött polgárok, ellentétben Európá leg több államának képviselőivel nem kapnak vasúti szabadjegyet annak ellenére, hogy egyesek háromezer kilométer távolságra laknak a fővárostól. Csak az ülésszak megnyitásával és feztásával kapcsolatos utazási költségeket térítik meg. Ha tárgyalási időszak alatt mennek szabadságra, akkor a vasúti jegyet saját költségükön kell beszerezniük.

Visszont levelezéssel kapcsolatos kiadásuk nincsen. Olyan levélborítékokat utalnak ki számukra, amelyen a bélyeg helyén különleges jelzés található és ezeket a posta ingyen továbbítja.

Hasonló kedvezményt élveznek a köztársasági elnökök övegyei is. Rooseveltnek kiadásai között nem szerepel bélyegköltség! A légi postával kapcsolatos kiadásokra a képviselők évente 80, a szenátorok pedig 105 dollár és 66 centet kapnak. Érdekes lenne tudni, hogy vajon ez az utóbbi títokzatok összeg milyen számítás alapján?

A képviselők és szenátorok „hivatalát” látni kellene. Leírni csak hozzávetőlegesen lehet.

A szenátus a Kapitólium szenátusi oldalán fekvő hatalmas épülettömbben foglal helyet. Többek között külön kis földalatti vasutat építettek bele, amely a szenátorokat az ülésteremből a lakosztályukba szállítja. A képviselőház épülete, ha lehet még nagyobb és a Kapitólium parlamenti oldalán helyezték el. Itt is földalatti folyosó vezet az ülésterembe, de vasút nélkül. Ugy gondolhatta a tervező, hogy a képviselők jobb erőben vannak, mint a szenátus tagjai, vagy, hogy nincs olyan sürgős dolguk és gyalog is járhatnak.

A képviselők négyemeletes palotájában 1200 lakosztály található, a szenátus tagjainak otthonában pedig százal kevesebb. A képviselők lakó- és irodahelyiségei egyszerűen burkolozottak és a falakat „Amerika nagyjai”-nak fényképei díszítik. Egyik falon Lincoln képevel az élen a köztársasági párt, a másik falon az idősebb Roosevelttel a demokrata párt nagyjai láthatók.

A lakosztály egy hivatali helyiségből — ebben két-három titkárnő dolgozik — és a magánlakosztályból áll. A lakást az ülésteremmel jelzőkészülék köti össze. Ez a kisssé bonyolult szerkezet mutatja, hogy mikor kerül szavazásra sor.

A képviselőknek évente 10.000 dollárt utalnak ki, hogy ebből az összegből fizessék a titkárságaikat. A legmagasabb titkári fizetés 5000 dollár. A fizetést a képviselőház irodájának közvetlenül eszközi.

A szenátoroknál még sokkal nagyobb arányban intéződnék a dolgok. A helyiségek egész sora áll rendelkezésükre. A látogatott először az előszobába lép, ahol 6—9 fiatal hölgy gőnyed irógép fölé. Az előszoba után egy tánc terem nagyságú helyiség következik. Ennek egyik sarkát egy négy méter nagyságú mahagoni asztal foglalja el, amelyen egy kisebb fajta telefonközpont látható. Ezt a szobát könyvszekrények, karosszékek és asztalok díszítik. A berakott padlót süppedő szőnyegek borítják. Egy ilyen lakosztály nem a szenátus összes tagjai, hanem a sok közül csak egy szenátor kényelmére szolgál.

Most például a szenátus 455-ös lakosztályában vagyunk. Itt Freguson Homer

A Szovjetszövetségben is van magántulajdon

A Szovjetszövetség gazdasági alapját a szocialista gazdasági rend és a termelőeszközök köztulajdona alkotja.

A szovjet államban nincs meg az a kapitalista magántulajdon, amely mások munkáján, embernek ember által való kihasználásán alapszik. A föld és a föld mélyének kincsei, a bányák, folyók és a tengerek, valamint az erdők, a bankok, a gyárak, a vasúti, vízi és légi közlekedés, a posta, a rádió, a közegészségügyi intézmények államosítva vannak és az állam tulajdonát, vagyis az egész szovjet nép tulajdonát képezik.

A tulajdonnak egy másik fontos formája a Szovjetszövetségben a kolhózik és a szövetkezetek köztulajdona (a kolhózik élő és holt felszerelése, a kolhózik és szövetkezetek termékei és éppúgy a köztulajdonban lévő épületek.)

Magántulajdon is van a Szovjetszövetségben. A magántulajdon fő forrása az állami, szövetkezeti és társadalmi intézményekben végzett egyéni munka. A magántulajdon átruházható öröklés,

adásvétel, ajándékozás útján és szereshető az állami kölcsönök kisorsolásának eredményeiből.

A Szovjetszövetségben a magántulajdon joga nincs korlátozva. Csúpan az oly jövedelmet nem engedélyezik, amelyet nem munka által, hanem kihasználással vagy más nem becsületes módon szereznek.

A Szovjetszövetség alkotmányának 10-ik szakasza következőképp szól: „A polgárok személyes tulajdonjogát munkából eredő jövedelmükre és megtakarításukra, lakóházra és kisegítő házi gazdaságra és háztartási tárgyra, személyes szükségleti és kényelmi cikkekre éppúgy, mint a polgárok személyes tulajdonának öröklési jogát: a törvény védi”.

A szovjet polgár munkája hozadékát saját belátása szerint használja fel és a jövedelmét saját ízlése és akarata szerinti beszerzésekre fordítja. A falvakban éppúgy, mint a városokban a polgárok tarthatnak szarvasmarhát, baromfit stb. Az elsőrendű szükségleti cikkeket egyetem-

ben (élelmiszer, ruha, cipő, butor) a szovjet polgárok módjában van kulturális értékeket és luxuscikkeket beszerezni. Számos polgár tulajdonában művészi festmények, könyvtárak, motorkerékpárok, gépkocsik stb. is vannak.

Magántulajdon tárgya a Szovjetunióban a kisebb lakóház is. Faluhelyen a legtöbb lakóház a polgárok magántulajdonában van. De a városokban is nagy számmal vannak oly lakóházak, amelyek egyes polgárok magántulajdonai.

A Szovjetszövetségben a törvény megengedi a kolhóza nem tartozó parasztok és kézművesek magángazdaságát, „mely oly egyéni munkán alapszik, mely a mások kihasználását kizárja”. (A szovjet alkotmány 9-ik szakasza).

A kis egyéni gazdaság tulajdonosának halála esetén a tulajdon átszáll örököseire. A törvény szerint örökölhetnek a tulajdonos gyermekei, házastársa, a munkaképtelen szülők és más oly munkaképtelen személyek, akiket az elhunyt leg-
alább egy évig eltartott.

Független állam lesz India

A brit parlamenti bizottság több mint egy negyedévig tartó tárgyalás után vizsgálta az indiai helyzetet. A tanácskozás eredményeképpen megalakult egy hivatalnokkormány. Ez még nem tekinthető a nép képviselőinek, mert mindössze két hindu tagja van és azok is Wawell alkirály jelölése alapján kerültek a kabinetbe.

Amerika szerepe

Tény az, hogy az angol munkáspárti kormány megtette az első pozitív lépést India függetlenségének elismerése felé, a lépést, amelyet az előző konzervatív parlamenti többségre támaszkodó kormányok nem tettek meg. Rá kell azonban

mutatnunk, hogy ez a magatartás csak részben a brit kormányzat haladékból várt gondolkodásmódjának a következménye. A kormányzat az indiai kérdés parlamenti vitájában tudomásul kellett vennie: az angol közvélemény általában India felszabadítása mellett foglal állást. Másrészt a belpolitikai és gazdasági nyomorúságával vívódó India ebben az egy kívánságban egységes volt: kinn akarta látni az angolokat. Külpolitikailag pedig az USA közvéleménye, sajtója, törvényhozása, sőt kormánya részéről meglepően éles bírálatok érték Anglia indiai politikáját. Az 1945 decembere óta húzódó és a szenátus habozása miatt még mindig bizonytalan

kölcsön viszont gazdasági függésbe hozta Angliát az Egyesült Államokkal szemben. Az angol kormányzatnak tehát nem lehet közömbös Amerika sajtójának, vagy szenátorainak véleménye. Ezenfelül a kölcsönt nyújtó amerikai nagytőkének fontos érdekei fűződnek India függetlenségéhez. Az önálló India hatalmas piac lehet az esetleges amerikai túlermelési válság áradópingvinének.

Az angol kormánykijáratosságot tehát már befejezett tények előtt állott, amikor leült Wawell palotájának tárgyalóasztalához: India előbb-utóbb függetlenséget kap. A kérdés csak az volt: „Mikor?” és „Hogyan?”

Amíg egy választási törvény elkészül

Ennek a kérdésnek a felvetése két problémakört érintett. Az indiai nép bizalmatlanságát a brit hatóságok politikájával szemben és a megegyezés legnagyobb belpolitikai akadályát: a mohamedán-hindu ellentétet. A bizalmatlanságnak már technikai okai is döntöek. A földkereség minden harmadik embere gyarmati sorban él, ezek háromötöde indiai. Ekkor a tömegnek már a létezése is politikai feszítő erőt képvisel, akárhogy széttagolták ezt az erőt a kaszt-előjételek és az imperialista-gyarmati politikai korlátai, vagy a renegát síkh csendőrk szuronyai. A háború betéjezése után a kongresszus bizalma a Labour Party felé fordult. Örömtűzek és újjongó tömegek fogadták az indiai nagyvárosokban a munkáspárti győzelem hírére.

Az európai győzelem azonban akkor még tulközöl volt. Azok a gazdasági és politikai erők, amelyek a mai angol kormányt India függetlenségi jogainak elvi elismerésére késztetik, még nem éreztették hatásukat. Éppen ezért a munkáspár-

ti kormány első javaslata mely csalóást keltett. Eszerint az angol kormány megígérte, hogy szabad választásokat tart, de a régi választójogi törvények alapján. Ezek a törvények olyan magas vagyoni cenzust szabtak meg, hogy India négyszáz millió lakosából mindössze másfél milliónak lett volna választójoga. Ezt a javaslatot a kongresszus nem fogadhatta el. Nehru, a kongresszuspárt elnöke, forradalommal fenyegetőzött, India nagyvárosaiiban megkezdődtek a zavargások, a régi bizalmatlanság újra fellángolt. Wawell konzervatív szellemű javaslata tehát kielégzte a helyzetet, a fejlődés útját azonban éppen ezzel meggyorsította. Ez indította el ugyanis azt a folyamatot, amelynek végén a brit kormány kénytelen volt lényegében feladni eddigi kompromisszumos politikáját. A közben egyre inkább érvényesülő gazdasági adottságok (elsősorban a sokáig húzódozó amerikai kölcsön) rábirták a brit parlamenti küldöttséget a megegyezés keresésére és megakadályozták abban, hogy a brit kon-

servatív politika hagyományos módszereit felhasználva, a mohamedán-hindu ellentét mesterséges kiélezésével késleltesse a megegyezést.

A megegyezés akadályai a tehén ...

A new-delhi tárgyalásokon határozottan érezhető volt, hogy éppen a formális eredmények létrehozása kedvéért lehetőleg megkerülték az egész India-probléma kulcsát: az önálló mohamedán állam, Pakisztán felállításának kérdését. A 92 millió tagot számláló Mohamedán Liga vezére, Dzsinnah, a szuverén mohamedán állam felállítását követelte. Hangzottatta, hogy a hinduk és mohamedánok képtelenek egy államban élni. „A tehenet, amit a hindu imád, én megeszem”, mondotta. Dzsinnah minden olyan indítványt elvetett, amely Pakisztán felállítását el akarta halasztani és több éves támadást intézett az angol kormány ellen. Ez annál feltűnőbb, mert több évig élt Angliában, sőt egy vidéki választáson munkáspárti programmal fel is lépett képviselőnek, de megbukott. A kongresszuspárt véleménye szerint a mohamedán-hindu ellentét kifejlődésének tulajdonképpen oka az angol konzervatív párt kormányzási módszere, amely emberöltőkön keresztül mindent elkövetett, hogy gazdasági és szellemi mélypontra tartsa India népet. Ennek az álláspontnak legjellegzetesebb képviselője Azad, a kongresszuspárt elnöke, aki mohamedán léte a Muzulmán Liga Pakisztán-tervével szemben az Egységes Indiáért küzd. Azad jól beszél angolul, de a parlamenti misszió tagjaival csak hindosztani nyelven volt hajlandó tárgyalni. Ezzel is dokumentálni akarta, hogy egyenrangú felek állanak szemben egymással.

Ez a két kérdés, az angol munkáspárt iránti bizalom (vagy bizalmatlanság) és a mohamedán-hindu viszony alakulása fogja eldönteni az indiai függetlenség, „mikor”-jának és „hogyan”-jának kérdését.

G. E.

MA ASTRA MOZGÓ MA
PIERRE FRESNAY hatalmas alkotása
NAGYMA
megható mindvégig lebilincselő cselekmény.
Nagy film regényes fordulatokkal.

lakik. Az előszobában ülő négy csinos kisasszony csak a magánlevelezését intézi. Összesen kilenc segédként foglalkoztat.

Az egyes szenátorok titkári kara az általa képviselt állam nagyságától, az egyes bizottságokban végzett munkájától és tevékenységének fontosságától függ. Freguson szenátor eléggé elfoglalt ember lehet, mert a szenátus alkalmazottjainak évente 23.500 dollárt fizet ki.

Mr. Mode, az első titkár és a hivatal

főnöke éppen a saját fizetését készül felvenni. Maga állítja ki az utalványt. A legmagasabb titkári fizetést kapja, — havi 500 dollár.

Ugy látszik, nem utolsó dolog Amerikában képviselőnek lenni, de azért ott sem fenéki tejfel. A képviselők és szenátorok bizonyára mentesek az élet gondjaitól. De a fény hatását erősen lerontja az árnyék! Van ott is szegény ember elég. Ott sem ismeretlen a nyomor és szegénység!

Alacsony, mestergerendás, földes szobában született Petőfi. Csöpp ablaka a költőről elnevezett térre néz. A tér közepén, majdnem szemben a kis ablakkal, áll a szobor: Petőfi szobra. Néhány lépésnyi távolságban egymástól a kezdet; a szegényes kiskörösi parasztház és az ut vége: a szobor, a nemzet hősofata egyik legnagyobb fia előtt, a költő előtt, akit ragyogó pályája közepén szőtt a természet más tájaira a véget.

A kor, amelyben született, Magyarország legtermékenyebb korszaka. Soha annyi kiváló ember nem szolgált még a nemzetet, soha annyi terv és álom nem lett valóság vagy nem kísértett a valóság látásával. De míg a magyar történelem többi büszkeségeinek megjelenése nem hatott meglepetésként, addig Petőfi üstökösként robbant a magyar életbe. Lángolt, világított és szinte nyom nélkül vezetett a legendák ködébe. Többi nagyságainkat az egyéni ráteremtésen kívül logikusan kimutatható politikai és társadalmi szükségesség állította a nemzet elé. Széchenyi rapszódikus, tűzfátékos lángelméje már az apjában kibontakozott. Kossuth csillogó politikai képességeit egy szinte zárt társadalmi osztály, a táblabírák világa termelte ki hibáival és erőnyeivel együtt. Az ősi Görgey nemzetség fiában pedig a nemzet katonai erőnyeinek utolsó nagy képviselője öltött testet.

Írással foglalkozó kortársai — Arany János, Kemény Zsigmond, Madách Imre — kiválóságuk ellenére sem jelentenek ugrásszerű fejlődést. Szabályszerűen alakuló irodalmi élet okoszerű fokozatai, míg Petőfi meglepetés, a sors váratlan és bökény ajándéka. Sem elődje, sem utódja. Élete szinte gyökértehen. A kiskörösi parasztházban kezdődik a feltegyházi csatatéren foszlik szét.

A gyermek

Már születése is jelkép. 1823 január 1-én, az év első napján született. A költő maga is érzi a világrajövésében megnyilvánuló sorsszerűséget, mert sokszor kihangsúlyozza, s az ujesztendő napját mindig egy-egy költeménnyel ünnepli meg. „Az apostol” hősét is Szentveszterre kereszteli.

Gyermekkorát költeményein és prózái írásain kívül dajkájának, Kurucz Erzsébetnek elbeszéléseiből ismerjük eléggé pontosan.

Szülvárosát, Kisköröst, hamar elhagyja. Félégházán bérlet az öreg Petrovics huszárgó székét. A költő gyermekkorának első emlékei is innen származnak. Itt tanul írni-olvasni. Időközben szülei Szabadszállásra költöznek, s a kis Sándort is odaviszik. 1831-ben a sárszentlőrinci evangélikus gimnáziumba kerül. Utóbb Pesten, az evangélikus gimnáziumba iratják. Sándort az iskolánál alighanem jobban érdekelte a fejlődő város ezernyi látványlaja, mint a kevésbé változatos tananyag, mert szülei az évvégi rossz bizonyítvány hatására Aszódra adják.

Aszód nevezetes hely Petőfi életében. Utí jegyzetében maga írja: „Itt kezdtem verselket csinálni. Itt voltam először szerelmes. Itt akartam először színes lenni...” Petőfi e három mondata csak pusztán tény, de regényrevaló történet bujik meg mögötte. Aszódon lett szerelmes és ennek hatása alatt kezdett verset írni. Irodalmi kísérleteinek egyelőre csak a vizsaszás eredményei mutatkoztak. A csitri Emilia kineveti a sörtehajú, hosszú, dacosképi legényt és Koren professzor ur is fenyegetőleg lép közbe a korai szerelem láttán. Ilyen csufos kudarc és megszegyentés után mit tehet a romantikus kor szülötte? Megszökik. Legalább is meg akar szólni, de Koren tanár ur ezt is megakadályozza. Pajtába zárja hősünket és ir az apjának. Az öreg Petrovicsnak, akinek ekkor már anyagi nehézségek keserítették az életet és úgy látszik semmi érzéke sem

CSODÁLATOS ÉLET

volt a romantika iránt. Ingatlanlanul elrakja a fiát.

Petőfi gyermekkori vándorlása Selmecegyen végződik. Selmecei tartózkodásának irodalomtörténeti emléke a „Diligenter frekventáltam” című költeménye.

Hőskor

Jó néhány iskolát kipróbált és sok városban megfordult a gyermek Petőfi, de életének igazi csavargó korszaka, a hőskor, csak ezután következik. Már Selmeceen kialakult benne a vágy: költő lesz és színész!

Mikor elhagyja a felvidéki városkát, ez a gondolat viszi Pest felé. Pesten végleg összevesz apjával és beáll a Nemzeti Színházhoz, statisztának. A festett világ és a mese vonzotta Thália hajléka felé, de sorsának intézésében nagy szerepet játszott a brit óriás, Shakespeare élete is.

Különböző sikertelen próbálkozások, hosszú nyomorgás után elhatározza, hogy katonára lesz. Károlyvárosban szolgál. Katonaeletét számos költeménye tükrözi a késői olvasó elé.

Könyvelmü lépését erősen megbánja. Feljebbvalói állandóan gúnyolják és a nehéz szolgálatban megbetegedik. Szerencsére, mert betegsége árán szabadul meg a mundérból.

Régi álma nem hagyja nyugodni. Újra — mint még sokszor viharos élete során — színész lesz.

Később Pápára kerül. Beiratkozik az

állami gimnázium VII. osztályába. Pápai tartózkodása már mérőföldő jellegű. Itt köt barátságot Jókaival s itt avatja nyilvánosan is költővé Petőfit Bajza lapja, az Athenaeum. 1842 május 22-én közl a



„Borozó” című versét. Ettől az időponttól kezdve kapcsolata az irodalommal végleges, ha az első verseskötetig hosszú is az út még.

Később számos szüntársulattal kóborol szerte az országban, míg súlyosan megbetegszik. Betegségének idejét Debrecenben tölti és innen indul vissza egy fillér nélkül, nagyreszt gyalog, Pestre, hogy kiadja verseit. Több sikertelen próbálkozás után Vörösmarty ajánlása révén megvalósítja régi álmát. Egyszerű szabómeister, Tóth Gáspár előlegezi a nyomda költségeit. A vékonyka kötet megjelenik és az egész ország felgyúlván rá. Petőfi nevét szárnnya kapja a hír és a költő elindul a halhatatlanság felé.

Asszonyok

Verseskötetének sikere révén lesz a Pesti divatlapok ségedszerkesztője. Így anyagilag is rendeződik az élete. Szülei is kibékül. Az öregek örömmel fogadják híressé lett gyermeküket. A rendezett életkörülmények, az irodalmilag képzett barátok ösztönzése révén életének egyik legtermékenyebb korszakát éli. Gyors egymásután írja meg a „Helység kalapácsa”, „János vitéz” című költeményeit s kiadja a „Versek” című kötetét.

Ebben az időben találkozik Csapó Etelkával és ismerkedik meg gyermekkori ábrándozások után a szerelemmel. Rövid ismeretség után Etelka meghal. A költőt megtöri ez a csapás. Költészetén is erős nyomot hagy a sors mostohasága. Zárkózottabb lesz, önmagába fordul és emlélyed. Szerelme emlékének szenteli „Cipruslombok Etelka sírján” című elégia-sorozatát.

Etelka meghalt és vonzalmának későbbi tárgya, Mednyánszky Berta nem szereti. Érzelmi életét ért súlyos csapások hatása alatt írja meg Bertának bucsuképpen a

magyar vers legszebb remekét a „Szerelmem gyöngyei” című sorozatban.

A harmadik nőalak, aki most már végigkíséri a költőt rövid életén: Julia. Rövid ismeretség után szokott hirtelen modorában megkéri a kezét, de a szülők vonakodnak, mert magyar költőnek lenni akkor sem jelentett jövedelmező és nyugodt életet. Maga Szendrey Julia sem tudja, mit tegyen? Számított, vagy az érzelmei felől akart bizonyosságot szerezni? Gondolkodási időt kért. Hogy Petőfi szerte, az bizonyos. Hozzá írta a világ-irodalomban is szinte páratlan szerelmi verset: Reszket a bokor...

Politika és kard

1847-től kezdve egyre fokozottabban vesz részt a közéletben is. Először „Tiszek társasága” néven irodalompolitikai társaságot gyűjt maga köré. Később az „Életképek” egyik szerkesztőjeként belesodródik a napi politikába.

Politikai pályafutása eredménytelen.

Heves és kiméletlen, mikor korát megelőző politikai hitvallását — mai meghatózással — a népi demokráciát hirdeti. Maga ellen bősíti a közélet azon vezetőit, akik egyrészt nem érik az ösztönösen politikázó lángész, másrészt, ha értik is, a nemzetet féltik az átalakulás gyorsaságától. Majd száz évet váratott magára a költő álmának beteljesülése: a népi alapon nyugvó Magyar Respublica.

Ez mndi később történik persze. Egyelőre lázban égve készíti elő Jókaival és társaival a márciusi forradalmat. Megírja a „Nemzeti Dal”-t és e dal vezet be a magyarság utolsó hősi fellobbanását.

A lázas napokat, a mámort hamar követte a kijárat. Népszerűségének elvesztése elkeserítette, de elveit nem adja fel. Továbbra is a nép, a jobbágysorból a fel szabadult milliók érdekében harcol. Küzdelmét még a szegénység sem méltányolta. Hiába lépett fel képviselőnek, az akkori reakció kihasználva a parasztság tájékozatlanságát megbuktatta, akárcsak a politikai élet másik végletének vezérét Széchenyi Istvánt.

Ekkor Bécsben az udvari klíkk már szövi a hálót a magyar függetlenség ellen. A nemzetiségeket uszították az országra és Jellasics Zágrábból ellindult, hogy megsemmisítse a magyar alkotmányt. Fellángolnak a harcok. Kossuth Lajos hívó szavára fegyverbe lép a magyarság és a költő is kardot köt az oldalára. Honvédsapát alakít. Windischgrätz betörése elől a kormánnyal ő is Debrecenbe menekül. Itt kap megbízást 1849 január 15-én, hogy menjen Erdélybe Bem altábornagy seregéhez.

Bem apó, a lengyel szabadságharc hőse, fiaként fogadja a költőt. Petőfi számos csatában vesz részt és bátoraságának elismeréseként önnaggya léptetik elő. Vakmerősége egyre nagyobb lesz, s parancsnoka, hogy életét némiféle biztonságban tudja, segédtsíkjává teszi.

Az üstökös eltűnik

A szabadságharc katonai kilitásai egyre sötétebbek. Az osztrák hadsereggel megéscak megbirkózott volna a honvédség, de a három császár által életrehívott „Szentoszövetség”-gel szemben nem tudott helytállni.

Erdélyben is egyre kilitástalanabb a helyzet. Bem megfoglyatkozott, rongyos seregével visszavonultni kénytelen. Július 31-én kezdődik a végzetes feléregyházi csata. Eleinte váltakozó szerencsével folyik a harc. A költő is kiveszi részét a küzdelemből. Állandóan a tűzvonalban tartózkodik. Bem hiába küldi vissza néhány-szor és így történik meg, hogy a kiküldöment fák alatt elnyomuló oroszok őt is bekerítik.

Ettől az időponttól kezdve a költő sorsa a legendák homályába vész. Meghalni senki sem látta. Nem is hitte el a nép, hogy meghalt. Jellegetes szakállát, melleg, barna szemét látni vélték szerte az országban, amint az árulók és kémek elől bujdokol. A legenda még 70 év múlva sem szűnt meg. A mult világháború után számtalan hazatérő fogoly látta Petőfi sírját Ukrajna lágylájásu dombjai között, vagy Szibéria végtelen hómezőin...

Csodálatos élet Petőfié. Tanuja és alakítója volt a magyarság legtermékenyebb korszakának. Viharban született és egyik életstője volt a viharoknak. Végül is ez a vihar ragadta el. Szelleme azonban itt él közöttünk. Példája buzdít és int abban a harcban, amelyet a jobb és igazabb világért folytatunk. (—i—s)

Férnek, egyedlen elővigyázatlanság
képes jövőjüket és családjukat tönkretenni.

Eppen ezért legyenek elővigyázatosabbak és használjanak állandóan

VENEX-et

a nemibetegségek legbiztosabb óvszerét.

A dr. Wander üzemek készítménye

Eladó örök lakások, házak, telkek, villák, üzletházak

Brassó különböző részein

Díjtalan felvilágosítást ad

„VISCONTI”

Ingatlanforgalmi iroda,

Brassó, Regele Caroli (Kapu) 40, emelet.

Telefon 15-98.

Előre hát mind, aki költő,
A néppel tűzön-vízen át!
Átok reá, ki elhajtja
Kezéből a nép zászlaját,
Átok reá, ki gyávaságból
Vagy lomhaságból elmarad,
Hogy, míg a nép küzd, fárad, izzad,
Pihenjen ő árnyék alatt!

(Pest, 1847.)

És addig? addig nincs megnyugvás,
Addig folyvást küzködni kell. —
Tálan az élet, munkáinkért,
Nem fog fizetni semmivel,
De a halál majd szemeinket
Széled, lágy csókkal zárja be,
S virágkötéllé, selyempárnán
Bocsát le a föld mélyibe.

A régi jó idők

(Rövid párbeszéd
— egyben kései válasz Szemlér Ferenc
barátom husvétii cikkére)

Írta: Benedek Marcell

(Színhely, amelynek leírása legfontosabb része a párbeszédnek: a Professzor kolozsvári lakása. Manzárszoba, ültetve kopott, dísztelen falkákkal, szedett-vedett kölcsön-butorokkal. Semmi kép, semmi dísz. Egy kis polcon néhány könyvtári kölcsön-könyv. Apró íróasztal; egyik felén írógép, másik le én villanyőző, amelyben már készül a professzor vacsorája.)

Személyek: a Professzor és a Hallgató, akit szíveségből lakásán vizsgáztatott le. A vizsga végetért; a Hallgató jól felelt az előadott anyagból, értelmes fiúnak látszik.

Professzor: Jól van, kérem. Most még csak néhány általános kérdés, szorosított szakmáján kívül... Mint leendő tanárnak az általános műveltségét, az olvasottságát szeretném kitapogtatni. Például... tudja, ugye, ki volt a legnagyobb erdélyi származású magyar regényíró?

Hallgató (némi habozás után): Hát... Jósika.

Professzor: No, mindenesetre ő volt az első... De talán tud valakit, aki sokkal nagyobb volt nála.

Hallgató (újabb habozás után): Kemény Zsigmond...

Professzor: No, Jáska! Olvasott-e tőle valamit?

Hallgató: Azt hiszem... igen... (Diadaljal.) Magyarország 1514-ben!

Professzor: No, no, vigyázzon, fiam... Azt Eötvös írta. Hanem talán arra a regényére gondolt Keménynek, amelyik 1541-ben játszódik... mi is történt 1541-ben?

Hallgató (zavartan): Dózsa György.

Professzor: Nem, nem! Dózsa György forradalma 1514-ben volt. 1541-ben Budát foglalta el a török.

Hallgató: Most már tudom! A Zord idők!

Professzor: Nem Zord idők. Zord idő — ez a Kemény regényének a címe. Szóval — nem olvasta?

Hallgató: Nem... Délerdélyben jártam középiskolába... Nem volt könyvtárunk... Aztán három esztendő töltöttem a harctéren... Most engedélyem pótlom az elvesztett éveket...

Professzor: (fejét csóválja): Szeretném azt a memóriát hatalmát látni, aki az elvesztett éveket pótolni tudja. Hogy fog maga tanítani, fiam?

Hallgató: Igyleksem majd a hiányokat pótolni, professzor ur, ha ezt a sok részletességét egyszer magam mögött tudom...

Professzor: Hát igyekezzék is, igyekezzék. Nagy felelősség a most következő időkben erdélyi magyar gyermekeket tanítani.

(A professzorné bejön, hogy a villanyfőzőn fővő vacsorára ügyeljen. A Hallgató feléll.)

Professzor (elveszi kéziratát a villanyfőzőn fortyogó fazék közeléből): Ó, régi jó idők!

Hallgató: Hát bizony nem nagyon illik Professzor úrhoz ez a környezet.

Professzor: Micsoda? Azt hiszi, fiam, emiatt sóhajtottam? Azt hiszi, a Pesten összelőtt négy szobámat, íróasztaltomat, három ezer könyvet sirom vissza? Higgye el: én a régi jó időkben csak azt az egyet szeretném visszahozni, hogy egyébként értelmes és szorgalmas fiúk ne tévedessék össze Eötvöst Keménnyel és 1514-et 1541-gyel! No, Isten áldja.

Gyermeknélküli

fiatal házaspárt keresek

**bácsfalusi házam
gondozására, lakás
és fizetés ellenében.**

A férfinak lehet más elfoglaltsága is.

Jelentkezni:

**Bácsfaluban 150 szám alatt,
pénteken és hétfőn 12-3 óráig.**

Hogyan tölti nyári szünidejét a tanulólíjúság?

Mezőkön, üzemekben, irodákban komoly munkát végez az erdélyi magyar diák

(Uzon.) Három héttel ezelőtt fejeződött be a tanév. A tanulólíjúság szétzóródott, ki ki hazament a maga falujába, városába. Szeptemberi iskolakezdésig a tanárok nem ellenőrzik a tanulók munkáját. Mindenki azt csinál, amit saját belátása szerint jónak tart, vagy amire a körülmények kényszerítik.

Szétnéztünk a nyári szünidejét töltő

Molnár és géplakatos

A Feketeügy partján levő egyik vizimalomba látogatunk el először. Széles-vállu, fiatal fiú sietett elénk.

— Zs. Péter — mutatkozott be. Beszélgetni kezdünk. Az első pillanatban meglepő alapos szakértelme. Ammire otthonosan mozog a malomban, olyan szakértelme végzi a munkáját, mintha nem is az iskola padjai között töltött volna el hat évet, hanem itt a lisztzagu vizimalomban.

— Minden évben itt töltöm a nyarat. — mondja. — Valóságos fejtűdést jelent számomra ez a fizikai munka a hosszú iskolai év után.

Az egyik malomkő föléjt megkondu a csengő. Kifogyott az őrle. Zs. Péter mosolyog és elsiel egy zsák árpáért, hogy feltöltse az üresen fűző garatot...

Földműves és cséplőellenőr

Egyik üzemben lévő cséplőgép mellett találunk rá A. Sándorra. A rakott szekér tetejéről gabonakéveket rak át a cséplőgépre. Minden nyári szünidejét szülei gazdaságában dolgozza végig. Jövedeig várunk kell rá, amíg átrakja a szekérről a cséplőgép szájába a kéveket.

Mindjárt az első szavai után látjuk, hogy verbéli gazdember. A szárazágról kezd beszélni, s arról, hogy „hogy ereszt a gabona”. Ez érdekli ma a gazdatisáradalmat, hiszen most mutatkozik meg egy évi

diákíjúság között. Megnéztük ki hogyan, mivel tölti napjait. Megfigyeltük őket, beszélgettünk velük s arra a megállapításra jutottunk, hogy a mai tanulólíjúság nem helyteliséssel, semmivel nyaralással tölti nyári szünidejét, hanem a mezőkön, irodákban, üzemekben egyaránt komoly munkát végez.

Sz. Károly, a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium VIII. osztályos növendéke, édesapja géplakatos üzemében dolgozik minden nyáron. Ammire eljáratott már ezt a nehéz, nagy szakértelmet kívánó mesterséget, hogy jobban elvégezze a legnehezebb munkát is, mint a legöregebb segéd.

Éppen cséplésre készülnek, a gépeket tatarozzák, amikor felkeressük. Beszélgetés közben megkérdezzük tőle:

— Nem sajnálod a nyári pihenésedet?

— Nem — feleli határozottan. — A testnek is éppen úgy szüksége van a foglalkoztatásra, mint az iskola padjai között a szellemnek. De ettől eltekintve, is: a diákíjúság mai nyári munkája az ujjáépítés mostani korszakában kötelesség.

fáradtságos munkájának gyümölese. Fürkésző szemmel kémleli az eget, nem jön-e valamerről már az áldást hozó eső. Az égen azonban csak vékony felhőoszlopok usznak tova.

— Tönkreteszi ez a rettentő hőség a kukorica- és burgonyatermést, ha sokáig nem lesz eső — mondja csendesen, szinte magának, s megtöri verejtékező homlokát.

A cséplőgép mellett egy másik diákfiura is rábukkanunk. K. Sándor, VII. gim-

názista. Ő a cséplőellenőr. Lelkiismeretesen számol, jegyzi, hogy mennyi lett a gabona, mennyi ebből a gazdácé, mennyi a cséplőgéptulajdonosé.

A városi líjúság sem henyél

Falusi szemlénk után a közeli Sepsiszentgyörgyön tekintettünk szét: Mit csinál a városi diákúság a szünidő alatt? K. Pálal találkozunk először, aki az idén tette le az érettségét. A szünidőn a szövőgyárban dolgozik.

— Mérnöknek készülsz s ezért igyekezem bejuttatni a szövőgyárba — mondja. — Nem a fizetés miatt jöttem be a gyárba gyakornokként, hiszen az nem valami sok, hanem, hogy megismerkedjem a gyár belső életével, gyakorlatot szerezzek az itteni munkában. A mérnöki pályán nagy hasznát fogom venni...

B. Istvánt az egyik üzletben találjuk, amint éppen kiszolgál. Olyan szakértelme, olyan figyelemmel, mintha egész életében ezt csinálta volna. Az egyik hivatalban is diákok találunk az íróasztal mellett: K. Lászlót. Szorgalmasan dolgozik, számol, iratokat másol. Megkérdezzük tőle:

— Hogy tetszik az irodai élet?

— Az igazat megvallva, jobban szerettem volna valamelyik faluban munkát kapni, na, de itt sem rossz. A fizetés igaz nem sok, de nem csak a fizetés miatt jöttem be. Gyakorlatot szeretnék szerezni s különben sem tudok egy percig tétlenül ülni...

Igy élnek az erdélyi magyar diáklíjúság a nyári szünidejükben. A lányok nagyrésze otthon segítkezik, a sepsiszentgyörgyi óvónőképző növendékeinek egyrésze napközi otthonokat vezet a falvakon. Ha beszél velük az ember, hangjukból bizakodás, munkavágy csendül ki.

Három héttel ezelőtt még az iskolapadban ismerkedtek Tacitusszal vagy birkóztak a másodfokú egyenletekkel, ma ismerkednek az étellel. Ha összeinte, becsületes arckifejezésüket nézzük, ha munkavágyukat, tenniakaratukat látjuk, nem kételkedhetünk abban, hogy egy-két év múlva az iskola padjait végleg elhagyva komoly munkáiak lesznek az erdélyi magyar életnek.

BEKE GYÖRGY

Az Egyesült Államok és a Szovjetszövetség

Két demokrácia képe két száraz ujságírh tükreben

(Brassó.) A világ két leghatalmasabb állama háború utáni képeknek hűségese tükörképét adja az alábbi két száraz tudósítás, amely egyik nagy fővárosi napilapban látott napvilágot.

(Washington.) Truman elnök esztendőnkön egy sajtóértekezlet keretében az árellenőrzésre és az infláció megfékezésére vonatkozólag az alábbi, pontokba foglalt nyilatkozatot adta:

1. A jelenlegi helyzet eléggé indokolja a Kongresszus által megszavazott, az árellenőrzésre vonatkozó elégtelen törvénnyel kapcsolatos vétőjogának alkalmazását.

2. Az Egyesült Államokban az árak veszedelmesen emelkednek és továbbra is emelkedni fognak abban az arányban, ahogyan azokat a Kongresszus engedélyezi.

3. Az elnök az árellenőrző hivatalt továbbra is fenn szándékozik tartani és a hivatal lemondott elnöke, Bowie Chester helyett új elnök kinevezését óhajtja.

Igy szól az amerikai jelentés. A Szovjetszövetségből keletkezett híradás pedig a következőképpen hangzik:

(Moszkva.) A Szovjetszövetségben ismét erősen leszűkítették az árakat. A moszkvai rádió híradása szerint a kenyér- és cukorárak négy hónap óta a felére csökkentek. Most az iparcikkek árait csökkentik. Éppen így az iparnak béketermelésre való áttérítése mind hatalmasabb iramban folyik. A Szovjetszövetségben egyébként ismeretlen a munkanélküliség.

Látzat és valóság

Nos, ez a két, szinte hivatalosan hangzó száraz jelentés méltán ejthet mindenkit gondolkodába. Tudjuk, hogy Amerika a világ leggazdagabb nyersanyagforrásokkal

és legfejlettebb iparral és mezőgazdasággal rendelkező országa, amely hatalmas ipari gépezetet mozgósított, hogy a szövetségeivel együtt leverhesse a fasizmust. A háború folyamán nem volt légitámadásoknak kitéve, az ellenség sem pusztította végig területeit.

A Szovjetszövetségről is tudunk annyit, hogy a cári uralom alatt egyike volt a világ legelmaradottabb országainak és a forradalmat követő hosszú polgárháború még azt a kevés és kezdetleges ipart és földművelést is tönkretette, ami addig volt. Az 1928-ban megkezdett öt éves terv folyamán majdnem utolérte a legelmaradottabb nyugati országok színvonalát. Azt pedig mindenki tudja, hogy a háború

Igy termel Amerika...

Ennek a látszólagos furcsa helyzetnek a magyarázata pedig végtelenül egyszerű. Amerika gazdasági erőforrásai néhány dusgazdag embernek és tőkés csoportnak a kezében vannak. Ezek nem a fogyasztás, hanem a haszon kedvéért termelnek. Ha leszűkítjük az árakat, nem a fogyasztó iránt érzett emberségből teszik, hanem azért, mert erre a versenytársak kényszerítik. Soha sem tesznek, vagy termelnek olyasmit, ami nem biztosít megfelelő nagy hasznat nekik. Ez a magyarázata annak, hogy ott néhány centes bérkülönbséztől százezres tömegek szüntetik be a munkát és hogy a drágaság egyre nő.

...és így a Szovjetszövetség

A háborúban elpusztított Szovjetszövetség gazdasági erőforrásai ezzel szemben a nép kezében vannak. A szovjetnép pedig nem haszonért termel, hanem, hogy minden dolgozóknak jó és könnyű életet biztosítson.

Ezért látott neki minden egyes szovjetpolgár a háború után az ujjáépítéshez. Ke-

alatt a Szovjetszövetség vesztette a legtöbbet. Vérben, anyagban egyaránt.

Mindenki joggal gondolhatja, hogy a hatalmas, gazdag, magyszerűen megszervezett és minden szükséges erőforrással bőségesen rendelkező amerikai Egyesült Államok lesz az első, amely újra áttér a boldog, gondtalan békekorszakra annál is inkább, mert ez az ország szenvedett a legkevesebbet a háború dúlásaitól.

Ezzel szemben a fiatal, a gyermekcipőből alig kintott Szovjetszövetségről inkább lehetett volna feltételezni, hogy hosszú, keserves kintlódás és lemondás árán tud majd, hosszú idő múlva ismét annyira-mennyire talpraállni.

Végül akárki kérdezhetné, hogy miként lehetséges ez akkor, amikor mindkét országban demokrácia van? A felelet erre a legegyszerűbb: Amerikában polgári, a Szovjetszövetségben pedig a ladószellemű népi demokrácia van. Ez a különbség. Ezt olvassa ki a saját józan észével gondolkodó újságolvasó két ilyen látszólag szűke, de a valóságban sokatmondó híradásból.

Látogatás a cementgyárban

(Brassó) A brassói cementgyár a Csíghagy alatt terül el.

Odamentem Marlonfalván keresztül vezet az utunk. Korán indultunk el, mert szombaton csak 12 óráig füstölnek a gyár kéményei. Mikor a gyár udvarára érkezünk, a bányászok éppen robbantanak. Az üzembizottság elnöke Andreas Gheorghe, nagy elfoglaltsága miatt nem tarthat velünk. Köpe Zoltán a cementgyár köznevelődési csoportjának vezetője csakhamar hozzánk szegődik.

Ütközben nagy lelkesedéssel beszél a köznevelődési csoport tevékenységéről. Utunk először a mérnöki irodába vezet. Ständeschi Bogdan az üzem vezetőmérnöke kedves mosollyal fogad.

8.500 vasuti kocsi cement

A címezzel kapcsolatos kérdéseinkre a következőket mondja:

A gyár 1944-ben a lehető legszármazásosabb helyzetben volt. A háború és a munkaerő hiánya következtében a gyárnak a legnagyobb erőfeszítéssel kellett megküzdenie. Augusztus 23-ika után már nem előhaladás mutatkozott a termelésben. Munkásaink segítségével a termelés rohamosan növekszik. Értékes ösztönzőkre számítottak a kimutatást vesz elő: 1944-ben 4520, 1945-ben 5190 és 1946 első felében 8500 vasuti kocsi cementet kell termelnie. A rohamosan növekvő termelés révén még ebben az esztendőben túllépik az előirányzatot.

Valójában nagy nehézségekkel kellett és kell a mai napig is megküzdenie a gyárnak. A jelenlegi 304 munkást foglalkoztató gyár 20 százalékos munkahiánnyal küzd. Pedig a szélbomlított gyárak, középületek mind-mind innen várnak segítséget.

Milyen a munkások között a nemzetiségi megoszlás? — kérdezzük.

Fele magyar, fele román, mondja a mérnök. A műszaki munkások és vezetők túlnyomó része magyar. Békés együttműködésben dolgoznak. Soviniszta kitérőkre még nem volt eset.

Folytatjuk utunkat.

Hogyan készül a cement

A legveszedelmesebb munkát talán a bányászok végzik. Függőlétrákon állva helyezik el a sziklába a robbanószereket. Pár perc telik el és már is hatalmas szikladarabok gördülnek le a bánya oldalán.

A bánya lábától kis csillékekkel szállítják a föld, agyag és kötőanyagot a zuzóba, ahonnan szalagon a szántóba futtatják. Itt nedves trómléket megszártítják, aztán megőrlik — majd a különböző vegyi összetevőket szerint osztályozzák. Tizenhárom ilyen osztályozót találunk. A műszaki vezető állítása szerint ilyen berendezéssel egész Románia területén csak a brassói cementgyár rendelkezik. Miután a kémiai eljárás megtörtént, a keverőgépbe kerül a nyersanyag, innen a forgó hengerekbe, majd a pörkölőbe. A „chamotte” téglával bélelt kemence első részében 800; majd 1200 hőfokon hevítik a félkész cementet.

A cementgyártás utolsó folyamata az őrés. A malomba szállítják ahol háromnegyedszázalék gipsz hozzáadásával elkészül a cement. Végül süritett levegő nyomásának segítségével a kész cement Románia legnagyobb — 1200 vagon befogadó képességű — cement tárolójába kerül.

A tárolóból a cementet csomagoló gépre öntik. A gépek közül az egyik 600 a másik 1000 darab egyenként 50 kilogramos zsákokat tölt meg 1 óra leforgása alatt.

A bányászokon kívül nehéz munkát végeznek a malom és pörkölő munkásai is. A nagy hőségtől, füsttől itt a levegő. A sűrű porfelleg miatt szinte nem is lehet látni.

Közvetlen a gyár bejáratánál találjuk a műhelyeket. A lakatosok éppen az egyik gép alkatrészeit javítgatják. — Tovább

BÚCSU AMERIKÁTÓL

Irta: EHRENBURG ILJA

Néhány óra múlva elhagyom az Egyesült Államokat, visszatérek Európába. Két hónapot töltöttem itt és örülök, hogy amerikai kártársaim meghívtak. Sok mindent láttam életemben, de nem lehet megérteni az emberiséget és a világot anélkül,

amennyire látam egy nyolcféle családot, amely egy év alatt keres 200 dollárt. Az egész világ iránt elbűvöltek Hemingway vagy Faulkner könyvei, de ha megfigyeltök egy közönséges mozi a Main Streeten, hogy megnézzetek egy egyszerű

riumokat és láttam ünnepi reggeliket, amelyek az „Oroszlmók” egyesületi szervezett és ahol felnőtt férfiak vezény szóra oroszlanordításokat hallattak. Bonyolult ország, nagy ország ez, híres emberekkel és nagy jövővel.

Jackson (Mississippi) városában egy pohár bort kértem. Azt mondták: „Ez tiéd”. Tanácsotk, hogy vitessem magam a szomszéd államba. Amikor a határhoz értem, felszólítottak bennünket, hogy fizessünk másfél dollárt a híd használatáért. Kérdésemre a felvilágosítás így hangzott: „Ez a híd magántulajdon”. Nem említeném ezt meg, ha az amerikai újságírók nem hangoztatták volna állandóan a szabadságot Amerikában, ellentétben a szabadság hiányával Oroszországban.

Voltam Tennessee államában, ahol tilos a darvinizmus tanítása. Nálunk az antiszemita propaganda tilos. Mi jobb: megtitkítani a fejlődés elméletének oktatását, vagy megtitkítani az ellenforradalom gyakorlatát?

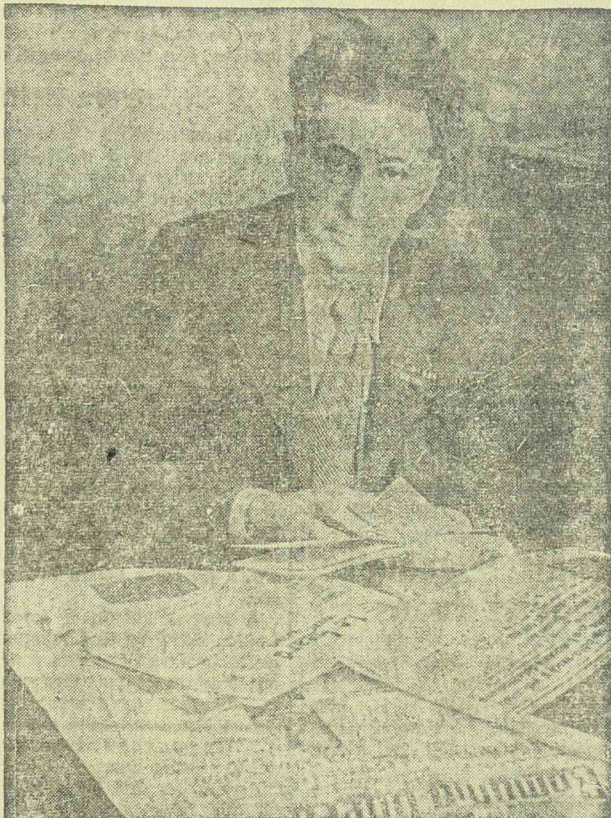
Emlékszem, mennyire eljétek az amerikai újságírók, hogy a jugoszlávai választásoknál megfosztották szavazati joguktól azokat, akik a német megszállással együttműködtek. Voltam Mississippi államában, ahol a négereket, — a lakosság felét — fosztották meg szavazati jogától. Mi jobb: megfosztani szavazati jogától azt az embert, akinek fekete a lelkismerete és multja, vagy azt az embert, akinek fekete a bőre?

Sok hatalmas dolgot láttam Amerikában. Láttam dolgokat, amelyek tetszettek nekem és dolgokat, amelyek nem tetszettek. Nem akarom támadni azokat, az amerikaiakat, akik bennünket bírnak. De támadom azokat, akik bennünket becsümelnek... A moszkvai amerikai újságírók között vannak nyílt ellenségeink, akik már akkor tudták, hogy mit fognak írni, amikor még át sem léptek Oroszország határát. Mélyen elszomorított az amerikai sajtó magatartása. Nagy és komoly lapok megtevesztik olvasóikat Oroszországról szóló hamis híreikkel, a legkisebb különbséget konfliktussá nagytítják, arra törekedve, hogy meggyőzzék a népet: e között a két ország között lehetséges a háború. En hangsúlyozom és hirdetem az egész világra: „Nem, ez a háború nem lehetséges; azok a katonák, akik Sztálingrádnál elesetek és azok a hősök, akik Normandiában áldozták fejüket, biztosítják ezt!”

Bizonyára gyorsan elhagytam volna Amerikát, ha ismeretemen Amerikában a sajtóra korlátozódott volna. De én nem csak az újságokat láttam, hanem ezek olvasóit is. Meg vagyok győződve, hogy az amerikai nép nem akar háborút, emlékszik Sztálingrádra és nem érez semmiféle ellenségeskedést a szovjet néppel szemben. A sajtókampány nem azért veszélyes, mintha az amerikai olvasó buta volna. Csaknem minden esetben fölésebb, mint az újságok, amelyek olvas. Az újságírók nem vezetik félre. De hogyan tudja meg, mi történik valójában Oroszországban? Nem tudja, hogy városaink újjáépítését dolgozzuk, hogy gondoskodunk a háború árváiról és meg akarjuk szilárdítani a békét. Elkezdte önmagát kérdezni: Lehetséges-e, hogy az oroszoknak valamilyen tervük van Amerikával szemben, a kultúrával szemben, a békével szemben? Pedig nem mi vagyunk azok, akik... nyíltan esztétünk titkos fegyvereket.

Meg szeretném mondani amerikai barátaimnak: Több óvatosságra van szükség. A bombák, még ha nem is atombombák, rossz játékszerek. Nem lehet velük játszani, vártatlanul robbannak.

Mikor elhagyom amerikai barátaimat, himni akarom, hogy az amerikai nép elhallgattatja uszításait, fasizmusait, azokat az embereket, akik Moszkva-ellenes kereszties hadjáratról álmodnak. Szeretettel üzenem Amerikának: köszönet a baráti fogadtatásért, a szívélyes előzékenységet.



EHRENBURG ILJA

kül, hogy az ember Amerikát ne látna. Nagy és bonyolult ország ez... Könnyű dicsőítményeket énekelni róla, nem nehéz gunyoson beszélni róla, de a legnehezebb Amerikát megérteni.

Itt minden dolog vagy fehér vagy fekete. New-Yorkban láttam egy doboz szivart, amely 200 dollárba került. Néhány nap alatt elszívják. A Mississippi torkolat

filmét, megszádlították szörnyű ürességétől és alacsony színvonalától.

Láttam az Egyesült Államokban sok idealistát, embereket, akik az egész emberiség boldogságáról álmodoznak, de láttam olyanokat is, akik a szó valóságos értelmében rabszolgatartók voltak, éppen csak, hogy korbácsuk nem volt. Láttam hatalmas egyetemeket, pompás laborató

a kovács és hegyező műhelyt találjuk. Az asztalosműhelyben éppen szekrényeket készítenek. Ugyan miért készítenek cementgyárban szekrényt? A gyári munkások részére készítjük kérem-mondja az egyik inas. Ideleátszanak a gyártelephez tartozó munkáslakások. Az egyik 40, a másik 20 lakószobából áll. Ezek részére készült a szekrény. Nem feledkeztek meg az újoncokról sem. Egy másik csoport éppen katonaládákat készít. Az udvaron lévő disznóólón már csak az utolsó simításokat végzik. Sietnünk kell — mert sok a kismalac, — mondják a munkások.

A munkások étkezőjében

A gyári munkások fizetése nem éppen sok. Ezzel szemben évente egy pár bakancsot, vásznat, tűzifát és naponta kenyeret kapnak ingyen. Délfelé járt, mikor a konyhára értünk. Izletes ebéd fő a kanderban. Ma gulyás az ebéd — mondja a főszakács. Itt tudjuk meg, hogy két fogásos ebédért 80 lejt fizetnek a munkások.

A kerti munkában versenyeznek egymással a gyár alkalmazottjai. Valóságos harc folyik azért, — ki tud szebb zöldséget termelni a kertben. Egyik paradicsom termése szebb a másikénál. A brassói piacon különlegesség számba menne. A nehéz napi munka után boldogan térnek otthonukba, — szabadidejüket a kert ápolásával töltik el. Minden munkásnak külön kertje van. Dr. Albert János vegyészszel találkozunk még, ő mutatja be a cement tartósságát ellenőrző proba-készüléket.

Enélkül a vizsgálat nélkül a cementet nem hozhatják forgalomba. A gyár kültekén található a napközi otthon, mely 27 gyermeket gondoz Dobos Klara vezetésével.

A gyár ifjú munkásai és munkásnői gyakran rendeznek színdarabokat. Könyvtárunkban 900 kötet könyv van. Irástudatlanok részére iskolát létesítettek.

Antal Zsigmond a testnevelési csoport vezetője is szép eredményről számol be.

Hogy minek köszönhető a gyár nagy teljesítési képessége az elmúlt évekkel szemben?

Elismerés elsősorban a munkásokat illeti. A termelés fokozottabb előmozdítására mindent megtesznek. Sokszor a napi nyolc órát túlhaladva igyekeztek az újjáépítést előmozdítani.

Másodsorban a gyár új találmányának turvalév az, hogy a pörkölő kemencéket úgynevezett chamotte téglával bélelik. A chamotte téglát Csehszlovákiában készült. A mai nehéz szállítási viszonyok között azonban ez nem szerethető be. A brassói cementgyár úgynevezett klinker és cement összetételéből egy chamottát helyettesítő tűzálló téglát állított elő, mely ha nem is százszázalékosan, de helyettesíti a chamotte téglát. Lehetővé tették ezáltal azt, hogy a munka előmenetelében műszaki akadályok nem merülnek fel.

Látogatásunkat befejezzük és búcsúzunk. A munkások már megebedeltek, — lassan elesenededik a gyár környéke.

VINCE JÓZSEF

»Csak egy asszony«

Nincs semmi rendkívüli az életükben, nem viselnek ismertető jeleket, nem kívánnak megkülönböztetett bánásmódot. Fialakok, öregek. Szőkék, barnák, nagyon szépek, kevésbé szépek. Soknak ismerem az életét, szeretem őket.

Az egyik régi jóbarátom. Egészen fiatal. Falun látta meg a napvilágot. Egészséges, normális gyermek volt. Tízusz után megbénultak a lábai, elferdült a gerince. Nyomorék lett 7 éves korában. Vékasvederrel építte a moslékot a dísmók-nak, udvart seprert merev térdelével, a tehenet fejte, vacsorát készített.

Egész éjjel nem alszik a fáradtságtól. Valami újság kerül a kezébe. Fény csillan meg a szemében. Tudós tanárok valahol egy távoli városban, beteg hágerinceket operálnak.

— Édesapám! Édesanyám halála után két föld maradt nekem, adja el egyiket, vigyen el a városba, legyen én is ép ember, jobban tudok dolgozni, nem kiabáljak: itt a pupos, jön a sánta.

— Hát te mit gondolsz, nyomorékokra pocékolom a drága földet? Az ételért is kár, amit megesszel!

Tizenhat éves, megszökik a házból, amit otthonnak nevezett. Elmegy és varnát tanul. Úgyes, szépen varr, izlése kifőlik, a falu értelmisége vele dolgoztat. Huszonöt éves, van már annyi megtakarított pénze, hogy elmehe a tanárokhöz.

— Fiam, késő, — mondják a tudós orvosok — miért nem jött 14—16 éves korában, de azért megpróbáljuk.

Nehéz, vastag fűzőt kap. Nap 14 órát ebben a páncélban tölt. De így is joga van az élethez, joga van anyának lenni. Van egy 10 éves kislánya, egyedül neveli, szépen berendezett lakásban. Kiegyensúlyozott, egész ember.

A második 22 éves. Két gyerekkel, öreg szülőkkel maradt. Férje huszársapkával a fején elment, hogy soha ne jöjjön vissza.

sza. Rámaradt a félig felépített ház, egy ló, a tavaszi munkák, szántás, vetés, aratás. Gondoskodni kell róluk. Még egy lovat vesz. A házat befejezteti. Főlemelt fővel jár, az egész falu megbecsüli. A harmadik, férje vasesztérgályos. Üzemi baleset éri. Huszonnyolc éves, 4 gyereket lát el. A nyugdíj az élethalálhoz is kevés. Mos, varr, köt. A két fia már inas, keresnek. A lányok iskolába járnak. A fiuk szakképzett munkások, az egyik lány tanárnő, a másik tisztviselő. Négy becsületes, képzett embert kapott a farsadalmom „csak egy asszonyt”.

A negyedik 16 éves korában elvesztette a szülleit. Megszokotta egy évre a tanulmányait, háztartási alkalmazottnak ment. Megtanult főzni, mosni, vasalni. Esténként tovább folytatta a tanulást. Ma nagy ipari vállalat ipari mérnöke.

És így tovább tűnnek fel előttem írás közben a többiek. Valamennyi feje egy-egy hőskötemény. A munká, a kitarítás hősei ők.

Ezeknek az asszonyoknak a nevében íradok. „Csak egy asszony”, „Csak egy fehérnő”. Miért ez a lenzés? A nő éppen úgy viseli ma már az élet terhét, mint a férfi. Bebizonyította, hogy nemcsak asszony, hanem polgár. Elni akar a polgár összes jogaival, összes kötelességeivel. A jogok nélküli kötelességekből elég volt.

Meghalt Bogomolec szovjet tudós

Moszkvából jelentik, hogy Bogomolec szovjet tudós, a Szovjet Akadémia és a Legfelsőbb Szovjet Tanács tagja, július 22-én este meghalt. Az elhunyt tudós egyik kimagasló képviselője volt a szovjet tudománynak.

Megtartották a tanítók országos nagygyűlését

Nem azért születtünk, hogy egymást együttöljünk, együttöljünk — mondotta Groza Péter

(Bukarest.) Tegnap fejeződött be Bukarestben a tanítók országos nagygyűlése, amelyen az ország mintegy 50 ezer főnyi tanítóságának képviselői vettek részt. A demokratikus Groza kormány felismerte a tanító-nagygyűlés horderejét és fontosságát. Ezt bizonyítja, hogy a gyűlés maga Groza Péter dr. miniszterelnök is felszólalt, de beszédet tartott Teohari Georgescu belügy- és Stefan Voitec közoktatásiügyi miniszter is.

Gheorghe Apostol, az Általános Munkaszövetség elnöke jelenléte pedig azt igazolta, hogy a szervezett munkásság teljes támogatásával áll ma a rengeteg bajjal küzdő, de már jobb jövő felé haladó tanítóság mögött.

A megjelent államférfiak éppen úgy, mint az Általános Munkaszövetség elnöke a legmeglebbebb érdeklődést tanúsították az eddigi mostoha körülmények között tengődő tanítóság kérdéseiről.

Groza Péter dr. miniszterelnök beszéde

A tanítók nagygyűlésének első napján a miniszterelnök is beszédet mondott, amelyből alább közlünk egy részletet:

„Nem azért születtünk erre a világra, hogy egymást gyűlöljük, együttöljünk. Azzal a küldetéssel jöttünk erre a földre, hogy örvendjünk az életnek és széppé tegyük azt minden vonatkozásában. Ebben a törekvésünkben pedig a szakszervezet segít bennünket. Ezen az uton érjük el, hogy életünk gondatlanabb és könnyebb legyen. A múltban tanul voltunk, milyen rémületet okozott a „történelmi” a tanítók ama törekvése, hogy szakszerve-

zetbe tömörüljenek. Tisztában vagyunk a nehézségeinkkel, de mint tanult emberek tudhatjuk, hogy ezek mind a terhes múlt örökségei.

Tudatában vagyunk annak, és vállaljuk is, hogy méltó anyagi és erkölcsi polcra emeljünk azokat, akik felelősek a jövő nemzedék neveléséért, de csak emberek vagyunk, csodákat nem tehetünk. Lassan, de biztosan haladunk azon az uton, amely a tanszemélyzet gondatlan jövőjéhez vezet. Az ország tanítósága mindig számíthat a demokratia kormányra és a munkásság legmesszebbmenő támogatására.

Magyar kiküldöttek a nagygyűlésen

A nagygyűlésen résztvettek a magyarországi tanítók képviselői is. Kerek Péter, a magyarországi tanítók szakszervezeti szövetségének elnöke, Lukács Sándor, a szervezet titkára és Forgács Tibor.

A magyar küldöttség nevében Lukács Sándor szólalt fel és rámutatott a magyar tanítóságnak a békére és a népek közötti testvériségre irányuló törekvéseire, amelyek különösen itt a Dunavölgyében van

égető szükség.

Felhívta a romániai magyar tanítóságot, hogy foglalják el helyeiket a román demokráta rendszerben és a román demokráciával vállaltva küzdjenek az együttélés népek örök testvériségéért.

A bukaresti nagygyűlés, amelyen az ország tanítóságának valamennyi kérdését megtárgyalták, műsoros előadással végződött. Az előadást a főváros munkásságára rendezte tiszteletükre.

* Nagyszébenben Libiczei Adél, dohánytőzsdében, str. Elisabeta 20 sz., hirdetések eredeti kiadóhivatali árakkal adhatók fel.

* Sepsiszentgyörgyön hirdetőseket eredeti kiadóhivatali árakkal Zoltán megyei megbízottal vesz le. Zöldésgyár 10.

Milyen összegekre emelik a társadalombiztosítói nyugdíjakat?

(Bukarest.) Megirtuk, hogy módosító törvény készül, amely a munkásbiztosítói díjak új rendszerét állapítja meg. Az új törvény a társadalombiztosítói nyugdíj-összegek fölemelésével a nyugdíjasok anyagi helyzetének megjavításáról gondoskodik. A módosító törvénytervezet végleges szövege elkészült és ebben az alábbi nyugdíjösszegek szerepelnek:

1. A régi 18—22 ezer lejes nyugdíjakat 38 ezer lejjel növelik, így azok összesen

56—60 ezerre emelkednek. 2. A régi 22—25 ezer lejes nyugdíjak 45 ezer lejes emeléssel 67—70 ezer lejt tesznek ki. 3. A régi 25—28 ezer lejes nyugdíjak 52 ezer lejjel növekedve 76 ezer lejre fog-
nak rugni. 4. A régi 28—31 ezer lejes nyugdíjak 59 ezer lejjel növekedve 87—90 ezer lejre egészülnek ki. 5. A 31 és a legmagasabb volt nyugdíjösszeg, a 35 ezer lejes nyugdíjak 66 ezer lejes emeléssel 97—101 ezer lejre növekednek.

A nyugdíjasok hátramaradtjai a régi nyugdíjösszeg háromszorosa kapják. Az új nyugdíjrendszer ez év július havával lép életbe. Az elkészült törvényszöveget Nicolau társadalombiztosítási miniszter a mai napon terjeszti be a királyi munkakinhaltatásán szentesítésre.

Szövöszékek

teljes felszereléssel megtekinthetők Brassóban, Calea Victoriei 44 sz. Telefon 28—17.

Gyártja: az „ARTA”-cég Nagyszében, Str. Rosenfeld 2. Telefon 386.

UJSÁG-MAKULATURA

kapható a

Népi Egység

kiadóhivatalában

Brassó, Piața Enescu (Rózsa-tér) 2 szám.

Nád ajánlatot

kérek 30—50 ezer darab literes üveg részére kenderzsineggel három helyen elkötött snakára.

„M A T I L D” borvízforrás Sepsibodok, Háromszék megye

Jó munkás,

cukrászsgéddel

azonnal alkalmaz
FLAGNER cukrászda,
PREDEAL.

FIGYELEM!

CORSO Mozgó Brassó

FIGYELEM!

Vasárnap délelőtt 9 és 11 órai kezdettel bemutatja a

„Dunaparti randevu”

című szenzációs magyar filmet

Szakszervezeti tagok kedvezményes helyárakban részesülnek.

Nyomatott: Tipografia „Drum Nou” Braşov, Str. Regele Mihai 14.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 300 lej, álláskeresőknek és „Ki tud róla?” rovatban 120. „Ingatlan” vagy „Kereskedelmi-IPAR” rovatban 300 lej. Legkisebb hirdetés 10 sz. Jellege vagy kiadó címezd a hirdető 500 lej. Díjak előre fizetendők.

FOGLALKOZÁS

Gyermek mellő, vagy kislánytől leányi állást vállalkozó. Címeket a kiadóba kérek. 6372-a

Gyakorlatot keresők kereskedelmi iskolai végzettséggel, ajánlatot „Furnir” jellegű a kiadóba. 6373-f

Hévezetűnői állást keres magányos idősebb nő, ahol otthonra talál. Ajánlatot a kiadóba kérek. 6374-a

Bányamester állást keres közhányás szénben jó szakember. „Bánya” jellegű a kiadóba. 6382-f

ADÁS - VÉTEL

Eladó egy 500 kg-os mérleg-Lukács Ferenc kereskedő, Szmolen, Jud. Cine. 6289-a

Eladó 1200-as Hoffer cséplőgép garnitúrával együtt akár külön is, vagy csereért egy kisebb. Jakab Antal, Kézdivásárhely, Háromszék megye. 6343-a

Keresek füves pultot és vitrint Magrico, Brassó. Regel, Carol 40. telefon 3632. 6345-a

Butor, fűrészbaba berendezés eladó. Megtekinthető: Palandjougla Brassó, Mihai Viteazu 112. 6347-a

Eladó 60 óráos fonógép új állapotban, órákkal. Kovács, Hanyadi út 104 sz. 6357-f

Egy balkari asztor varrógép „Duckpot” majdnem új állapotban haláleset miatt eladó Lukács Ferenc, Zagon, Háromszék m. 6353-a

Eladó egy női bicikli „Bionbi”, egy 1/2-es fu bicikli, egy sezlón, egy asztal, egy ballon férfi felső, Brassó, Str. Axente Sever 19. 6364-a

Bombázott vasgondnok, cső-

vek és más vasanyagok eladók. Brassó, Ciokrak 3. 6363-a

Eladó jókarban lévő Aragón-kályha 3 égővel, süttel, hozzávaló tartállyal. Megtekinthető Brassó, str. Muresenilor 24. I. em. 2-4 óra között. 6371-a

Eladó egy 6 hengeres Chevrolet kis teherkocsi jó állapotban. Molnár Lajos, Kézdivásárhely, Lenin 28. 6375-a

Eladó 2 16 után jó strázsekék. Teherbíró képessége: 3500 kg. Retaru, Brassó, Str. Toamnei 15. 6377-a

Eladó Singer varrógép, jég-szekrény porzívó stb. Simion-bodega, Brassó, Reg. Mária 61. 6388-a

Elutazás miatt, gyönyörű kézmunkák, ágy- és asztalmenték sürgősen eladók. Brassó, Katona-körház-tér 3 szám. 6388-a

Traktor eladó. „Fordson”-márka kifogástalan állapotban, ekével és pótkocsival. Titlér Ferenc, Odorheiu. Fecske utca 3. Telefon 73. Este 8 óra után. 6391-a

Eladó egy árab féderes és egy darab vasgondnok strázsekék. Erdőkölőni Székelyudvarhelyen, Gábor Aron utca 42. 6393-a

Eladom Udvarhelyen, Felsődi n. 1 szám alatt levő két házfömbből álló ingatlanomat. Az egyik vendéglőnek alkalmas minden mellékkeliséggel, a másik lakóház 3 szoba-konyha, mellékkeliségekkel és két hold gyümölcsösével. Erdőkölőni: Ioan Ștefan librărie, Dumbrăveni. 6394-a

Egy jókarban lévő Singer varrógép eladó. Brassó, P. Oct. Goga 150. (Szántás utca). 6396-a

KERESKEDELEM - IPAR

Jóformájú fűszerleletet kosmával nagyobb kasszákban átvannék vagy megvennék. Cím: „Népi Egység” Csikszorela. 6392-k

Gépvarrótt, mindenfajta gombok, cérnaárk (gép-cérnák, susztercérnák, gép-szemek, himzőpamutok stb) cipőfűzők, szallagok, fűző-lámpabeklek, ruhafestékek, valódi svéd önbortovapengék, „Diana” sóborszer és számtalan más rövidáruclak elkészítés árban nagyban és kicsiben. „Progres” rövid-árukereskedésben, Brassó, Hirschner-utca 1. 6398-k

INGATLAN

Eladó ház, mely áll háromszor szoba konyha és mellékkeliségekkel, Cím a kiadóban. 6291-f

VEGYES

Szent Anna töl menedékház átérttem. Szobák, híd, meleg ételek állandóan kaphatók. — Bálint Mihály. 6350-v

Elvezetetttem pénzintézetem összes iratamnak. Becsületes magatallatú kérem adja vissza Bana János, Csornátalu 623 sz. al. 6389-v

Fogságból visszatértem 26 éves szűcs és garád kodó megismerkedne nőül és eljött a ház-tesz multu leányul, akinek kis ingatanja van. Leveleket fényképpel Páncsós jellegű a kiadóba. 6399-v

Megbízható, fűzéshez is érő mindenest keresek azonnala vagy augusztus elsőjére. Jelentkezni: „Carta Rusă” könyvkereskedés, Regele Mihai (volt Kolostor) utca 14. (6408)